

UCHWAŁA NR
RADY GMINY KOCHANOWICE

z dnia r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice

Na podstawie art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1-4 i art. 13 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Kochanowice, których granice przedstawia mapa stanowiąca załącznik do uchwały.

§ 2. Ustanawia się na rzecz Gminy Kochanowice prawo pierwokupu wszystkich nieruchomości położonych na obszarze rewitalizacji.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kochanowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

UZASADNIENIE
do projektu uchwały Rady Gminy Kochanowice
w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice

Gmina Kochanowice zamierza kontynuować kompleksowe działania rewitalizacyjne na terenie obszaru rewitalizacji. Gmina ma doświadczenie realizacji działań rewitalizacyjnych realizując Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2017 – 2022 (przyjęty uchwałą nr XXX/244/17 Rady Gminy Kochanowice z dnia 29 listopada 2017 r.) na terenie Kochcic.

Rewitalizacja to skoordynowany wielopłaszczyznowy i wielowątkowy proces, prowadzony wspólnie przez władzę samorządową oraz inne podmioty, w tym społeczne i gospodarcze, mający na celu przeciwdziałanie degradacji społecznej i przestrzennej, w tym ochronę dziedzictwa narodowego, pobudzanie rozwoju oraz poprawę jakości życia. W tym celu konieczne jest opracowanie gminnego programu rewitalizacji Gminy w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Procedura przyjęcia programu, a następnie wpisania go na wykaz programów rewitalizacji województwa śląskiego obejmuje szereg czynności określonych w ww. ustawie. Pierwszą z nich jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy, następnie pojęcie uchwały intencyjnej wyrażającej chęć opracowania gminnego programu rewitalizacji, finalnie podjęcie uchwały przyjmującej program rewitalizacji.

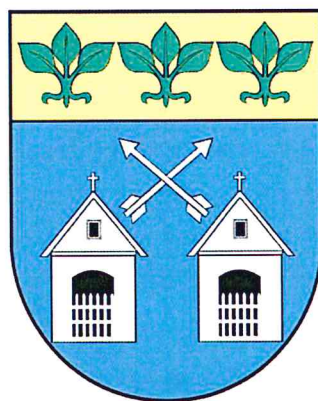
Niniejsza uchwała podejmowana jest zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, który wskazuje, że w przypadku gdy gmina zamierza realizować zadania własne dotyczące rewitalizacji rada gminy wyznacza, w drodze uchwały, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta gminy, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Zgodnie natomiast z art. 11 ust. 2 ustawy, do wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji załącza się diagnozę, potwierdzającą spełnienie przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia.

Pierwotny projekt uchwały poddany został konsultacjom społecznym. Konsultacje prowadzone były zgodnie z Zarządzeniem nr RG.0050.414.2023 Wójta Gminy Kochanowice z dnia 11 lipca 2023 r. i trwały w okresie od 11 lipca 2023 r. do 9 sierpnia 2023 r. W okresie trwania konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag, jednak w ramach autopoprawy uznano, że konieczne jest wprowadzenie do uchwały dodatkowej formy ochrony obszaru rewitalizacji, jakim jest prawo pierwokupu nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizacji. Instrument ten wydaje się konieczny do zapewnienia celów działań rewitalizacyjnych na terenie obszaru rewitalizacji. Zmieniono projekt uchwały Rady Gminy został poddany kolejne turze konsultacji społecznych.

Stosowanie do art. 13 ustawy o rewitalizacji, niniejsza uchwała stanowi akt prawa miejscowego i zgodnie z art. 42 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) podlega obowiązkowi publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice

będąca podstawą opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy
Kochanowice do roku 2030

Kochanowice, sierpień 2023 r

Spis treści

Rozdział I. Synteza ustaleń diagnozy	5
Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces diagnostyczny	7
Rozdział III. Opis działań diagnostycznych	9
Uproszczona diagnoza obszaru gminy	9
Metodologia wyznaczania obszarów kryzysowych.....	14
Analiza uwarunkowań społecznych	20
Analiza uwarunkowań gospodarczych.....	27
Analiza uwarunkowań środowiskowych	30
Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalno-technicznych	34
Rozdział IV. Wybór obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	40
Wprowadzenie	40
Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	43
Pogłębiona analiza problemów obszaru rewitalizacji.....	45
Analiza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji.....	48
Rozdział V. Rekomendacje dla uchwały Rady Gminy o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	56
Spis ilustracji.....	57

Rozdział I. Synteza ustaleń diagnozy

W rozdziale znajduje się syntetyczna informacja o obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji

Rewitalizacja to skoordynowany wielopłaszczyznowy i wielowątkowy proces, prowadzony wspólnie przez władzę samorządową oraz inne podmioty, w tym społeczne i gospodarcze, mający na celu przeciwdziałanie degradacji społecznej i przestrzennej, w tym ochronę dziedzictwa narodowego, pobudzanie rozwoju oraz poprawę jakości życia. Zgodnie z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego (stanowiącą załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego Nr 2327/383/VI/2022 z dnia 21.12.2022 r.) Gmina Kochanowice zaliczona została do gmin w województwie śląskim z wysokim poziomem problemów rewitalizacyjnych¹.

Przygotowanie, koordynacja i tworzenie warunków do rewitalizacji jest zadaniem własnym, ale nieobowiązkowym gminy. Aby realizować to fakultatywne zadanie własne, należy opracować gminny program rewitalizacji (GPR) – dokument, który zawiera mapę drogową dla całego obszaru rewitalizacji. Pokazuje on, jak w założonej perspektywie kilku lat rozwiązać problemy obszaru i społeczności lokalnej lub chociaż jak wydatnie zmniejszyć ich natężenie. W przypadku Gminy Kochanowice program rewitalizacji obejmować będzie okres do 2030 roku, który odpowiada unijnemu okresowi finansowania na lata 2021-2027 wydłużonego o 3 lata zgodnie z zasadą finansowania n+3. Jest to zasada odnosząca się do okresu programowania Unii Europejskiej, która określa dodatkowy okres na realizację i rozliczenie projektów i programów współfinansowanych z Funduszy Europejskich. W praktyce oznacza to, że z funduszy przyznanych w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 faktycznie korzystać można do roku 2030. Opracowany GPR uwzględniać będzie, nie tylko wymogi ustawy o rewitalizacji, ale również wymogi strategii terytorialnych zgodnie z art. 36 ust. 8 i 9 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027. Wymogi strategii IIT określone zostały w dokumencie opracowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pn. „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE 2021-2027”².

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji zaplanowanie tego procesu następuje niejako w dwóch etapach. Pierwszym jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Następuje ono w drodze uchwały rady gminy, tzw. uchwały delimitacyjnej opracowanej na podstawie niniejszej Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Drugim etapem jest opracowanie i uchwalenie dokumentu, na podstawie którego rewitalizacja będzie prowadzona - GPR, który jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej, lub środowiskowej (w zależności od zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych). Jego realizacja ma spowodować wyprowadzenie

¹ Gminy zaliczone do grupy wysokiego poziomu problemów rewitalizacyjnych w woj. śląskim to, poza Kochanowicami, Dąbrowa Zielona, Chybie, Bojszowy, Jejkowice, Suszec, Bestwina, Rajcza, Lelów, Radziechowy-Wieprz, Goczałkowice Zdrój, Węgierska Górka, Gierałtów, Kobiór, Przysów, Świnna, Ujszoły, Łyski, Kornowac. Wskazuje to, że najwyższy poziom problemów w przypadku gmin wiejskich najczęściej dotyczy gmin peryferyjnych, znajdujących się blisko granic województwa.

² Zob. [Zasady realizacji instrumentów terytorialnych](#)

Warunki jakie spełniać ma strategia IIT określa w szczególności art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027

wyznaczonych obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

Gmina ma doświadczenie realizacji działań rewitalizacyjnych realizując Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2017 – 2022³. Program ten opracowany został jako tzw. „lokalny program rewitalizacji” na podstawie Wytycznych ministerialnych⁴ i nie posiadał jednak statusu tzw. „gminnego programu rewitalizacji” na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Na podstawie diagnozy w LPR za obszar zdegradowany uznane zostało sołectwo Kochcice, a na podstawie pogłębionej analizy problemów społecznych, gospodarczych, funkcjonalnych i środowiskowych jako obszar rewitalizacji wskazano część tego sołectwa obejmująca terenu zabudowane. Obszar rewitalizacji określony w programie rewitalizacji z 2017 roku obejmował powierzchnię 1,74 km², co stanowiło 2,2% powierzchni gminy ogółem i był zamieszkiwany przez 1898 osoby, tj. 27,4% ogólnej liczby ludności w gminie. W programie rewitalizacji z 2017 r. wskazano 11 projektów rewitalizacyjnych. Szczególnie ważnym projektem, na którego realizację pozyskano wsparcie ze środków RPO WSL 2014-2020 działanie 10.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych był projekt Adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema – Gorzelnia. Całkowita wartość projektu wyniosła 7,2 mln zł, przy dofinansowaniu z UE 4,5 mln zł. Przedmiotem projektu była rewitalizacja budynku zabytkowej gorzelni zlokalizowanej w Kochcicach⁵. Nie wszystkie cele programu rewitalizacji zostały zrealizowane z uwagi na brak środków finansowych. Art. 52 ustawy o rewitalizacji wskazuje, że gmina która obecnie prowadzi działania rewitalizacyjne w oparciu o program rewitalizacji (inny niż „gminny program rewitalizacji”) może je kontynuować jedynie do 31 grudnia 2023 r. Po tej dacie ww. ustawa przewiduje obowiązek uchwalenia gminnego programu rewitalizacji w przypadku, gdy Gmina zamierza nadal prowadzić rewitalizację lub dopiero zaczyna jej prowadzenie. Uzasadnione jest zatem podjęcie starań zmierzających do opracowania programu rewitalizacji na kolejne lata na potrzeby prowadzenia działań rewitalizacyjnych w gminie.

Na podstawie przeprowadzonych badań zaproponowano kryteria wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, a także wskazano proponowany ich zasięg, zgodnie z wymogami przepisów o rewitalizacji oraz metodyką opisaną w dostępnych poradnikach dotyczących zasad opracowania gminnych programów rewitalizacji⁶ przygotowanych na zlecenie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju⁷ oraz Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

W uchwale demitacyjnej wskazano prawo pierwokupu nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizacji. Instrument ten ma zabezpieczyć możliwość realizacji działań rewitalizacyjnych na tym

³ Program ten został przyjęty uchwałą nr XXX/244/17 Rady Gminy Kochanowice z dnia 29 listopada 2017 r.

⁴ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Minister Rozwoju, Warszawa 2016 r.

⁵ Gorzelnia wchodzi w skład zabudowań pałacowych w początku XX wieku. W ramach inwestycji planowany jest remont budynku gorzelni i jego adaptacja na cele społeczne gospodarcze i kulturalne. Projekt obejmuje również odrestaurowanie i uruchomienie maszyny parowej wraz z pozostałymi urządzeniami gorzelni w celu demonstracji (z użyciem wody) procesów fizycznych, chemicznych i biologicznych dzieciom i młodzieży. Docelowo planowane jest włączenie gorzelni do szlaku zabytków techniki województwa śląskiego. W ujęciu funkcjonalnym zrewitalizowana gorzelnia ma pełnić funkcję edukacyjną, kulturalną, społeczną i być siedzibą spółdzielni socjalnej utworzonej dla mieszkańców rewitalizowanego obszaru Gminy Kochanowice

⁶ Zob. Delimitacja krok po kroku (2019) dostępna na [delimitacja-krok-po-kroku](#) oraz Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych (2019) dostępna na [gminny-program-rewitalizacji-praktyczny-poradnik-dla-mieszkanow-i-wladz-lokalnych](#)

⁷ Kompetencje resortu zostały przejęte przez: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.

obszarze określonych w później opracowanym Gminnym Programie Rewitalizacji. W myśl przepisów ustawy o rewitalizacji prawo pierwokupu przysługuje gminie w odniesieniu do wszystkich nieruchomości znajdujących się na wyznaczonym obszarze rewitalizacji bez względu na tytuł do gruntu (własność lub użytkowanie wieczyste), jak również bez względu na rodzaj nieruchomości (zabudowania, niezabudowana, lokalowa). W uchwale delimitacyjnej nie wprowadza się natomiast zakazu wydawania decyzji o warunkach zabudowy dla wszystkich albo określonych w uchwale rewitalizacyjnej zmian sposobu zagospodarowania terenu wymagających tej decyzji.

Finalnym efektem prac diagnostycznych było opracowanie projektu uchwały Rady Gminy Kochanowice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami mapowymi w skali 1:5000 z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej z zaznaczeniem granic tego obszaru.

Na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gmina podzielona została na jednostki urbanistyczne, jakimi są sołectwa ze statutem Gminy Kochanowice⁸. Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji gminy nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji został wskazany w stosunku do liczby ludności Gminy na podstawie danych UG wynoszącej na koniec roku 2022 6924 os. oraz całkowitej powierzchni gminy wynoszącej 80,56 km².

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy to powierzchnia 2,5 km² (3,10%), która zamieszkiwana jest przez 1905 mieszkańców (27,51% ogólnej liczby mieszkańców gminy).

Spełnione zostały zatem limity określone w ww. ustawie. Na tak wyznaczonym obszarze Gminy będą prowadzone działania rewitalizacyjne, które zostaną wskazane w GPR.

W toku przeprowadzonych prac dokonano analizy w sposób jednoznacznie wskazujące obszary zdegradowane, czyli tereny o niskim poziomie rozwoju lub cechujące się silną dynamiką spadku poziomu rozwoju prowadząc badania ilościowe i jakościowe wśród interesariuszy rewitalizacji. Niniejsza diagnoza (raport diagnostyczny) wskazuje czynniki i przyczyny degradacji obszaru. Diagnoza zawiera obok części opisowej zestawienia tabelaryczne oraz poglądowe m.in. mapki z zaznaczeniem intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalno-technicznych. Diagnoza została opracowana w oparciu o szczegółowe dane pozyskane od podmiotów, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2176).

Rozdział II. Mechanizmy włączenia mieszkańców w proces diagnostyczny

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców, na terenie gminy w proces rewitalizacji i konsultacje społeczne.

W ramach pracy diagnostycznej wykorzystano wiele narzędzi partycypacyjnych oraz metod gromadzenia i analizy danych od mieszkańców i grup docelowych projektów rewitalizacyjnych. Partycypacja społeczna została wpisana w proces rewitalizacji gminy jako fundament działań na różnych jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie),

⁸ Zob. Uchwała nr IV/40/07 Rady Gminy Kochanowice z dnia 12 lutego 2007 roku w sprawie nadania statutu Urzędowi Gminy w Kochanowicach

monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym Programem.

Ponadto realizuje zasadę partnerstwa wynikającą z art. 9 rozporządzenia ramowego (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. (zasady horyzontalne) polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest istotnym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących jakość życia mieszkańców tych terenów.

Konsultacje społeczne

Zgodnie z art. 5 ustawy o rewitalizacji konsultacje społeczne zostały zarządzane w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych. Stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rewitalizacji mieszkańcy zostali poinformowani o rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz formach, w jakich będą prowadzone. Konsultacje zostały przeprowadzone zgodnie z ustawią o rewitalizacji. Projekt uchwały Rady Gminy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapami w skali 1:5000 wskazującymi granice obszaru rewitalizacji oraz „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice”, udostępnione zostały w wersji papierowej, w UG Kochanowice, Referat Gospodarki i Rozwoju Gminy w godzinach pracy Urzędu oraz w wersji elektronicznej, na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Kochanowice.

Komitet Rewitalizacji

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o rewitalizacji planuje się powołanie Komitetu Rewitalizacji wraz z określeniem zasad jego funkcjonowania przez Radę Gminy po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Wójta Gminy. Jego rola w procesie rewitalizacji jest istotna z uwagi na partycypacyjny charakter działań rewitalizacyjnych podkreślony w ustawie. W zamierzeniu Komitet ma być bowiem łącznikiem między organami gminy, zarządzającymi przygotowaniem i wdrożeniem programu rewitalizacji, a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji, którzy w tym procesie powinni odgrywać aktywną rolę. Stanowisko Komitetu Rewitalizacji nie jest wiążące dla organu gminy, a jego uzyskanie nie jest obligatoryjne. Zgodnie z treścią art. 17 ust. 2 pkt 9 ustawy o rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji opiniuje projekt gminnego programu rewitalizacji, jeżeli został powołany przed jego uchwaleniem. Zasady funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji w drodze uchwały określi Rada Gminy w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia jego uchwalenia. Podjęcie uchwały jest poprzedzone konsultacjami społecznymi. Uchwała nie stanowić będzie aktu prawa miejscowego.

Rozdział III. Opis działań diagnostycznych

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia oraz lokalne potencjały występujące na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W rozdziale znajdują się mapy poszczególnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych analizowanych w ramach pogłębionej analizy sytuacji gminy, mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

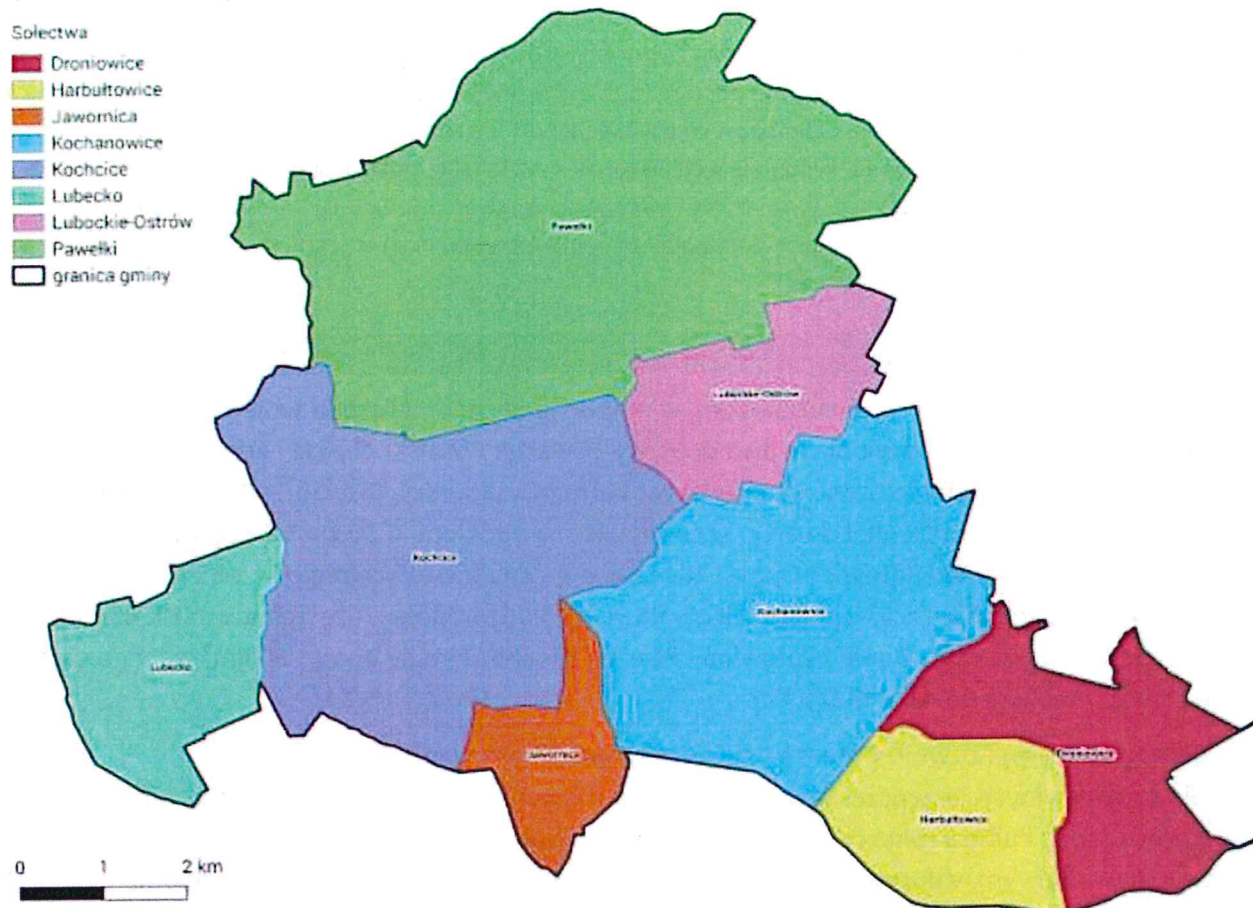
Uproszczona diagnoza obszaru gminy

Gmina Kochanowice leży na Wyżynie Śląskiej, w północno-zachodniej części województwa śląskiego w powiecie lublinieckim. Przecinają ją dwa dopływy Liswarty: Potok Kochcicki i Potok Kochanowski. Zaznaczają się tu wzniesienia Garbu Woźnickiego, którego kulminacją jest Górka Lubecka. Ku północy teren opada, tworząc obniżenie Liswarty. Kochanowice są oddalone o 30 km od Częstochowy, o 7 km od Lublińca oraz 60 km od Katowic i Opola. Niedaleko terenu inwestycyjnego przebiegają ważne trasy komunikacyjne drogi krajowe Katowice – Poznań (S-11) i Opole – Częstochowa (DK 46) oraz linie kolejowe: Warszawa - Opole i Katowice - Poznań. Gmina zajmuje obszar 80 km², z czego same użytki rolne obejmują 49,46 % (3925 ha).

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy swoje duże szanse upatrywane są w rozwoju wysokoprodukcyjnych, nowoczesnych gospodarstw rolnych, ponieważ sprzyjają temu warunki glebowe, wysoka kultura rolna i dogodne położenie - bliskość rynku zbytu, którym jest aglomeracja śląska. Niewątpliwym walorem turystycznym gminy są także liczne tereny letniskowe oraz gospodarstwa agroturystyczne, przyciągające wielu mieszkańców z aglomeracji śląskiej, znajdujących tu ciszę i spokój. Na terenie gminy w miejscowości Kochcice znajduje się pięknie utrzymany unikatowy zespół pałacowo-parkowy z początku XX wieku, w którym obecnie swoją siedzibę ma Oddział Rehabilitacji, Balneologii i Medycyny Fizykalnej Szpitala Chirurgii Urazowej w Piekarach Śląskich, a przez 40 lat mieściło się Sanatorium Rehabilitacyjne. W bezpośrednim sąsiedztwie parku i położonego w nim sanatorium znajdują się tereny byłych PGR-ów, które w zeszłym roku gmina Kochanowice nabyła od ANR, stanowiące potencjalny obszar do zainwestowania.

Gmina stanowi 9,7% powierzchni powiatu lublinieckiego. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kochanowice z 2008 roku przyjęto podział administracyjny Gminy na 8 sołectw: Kochanowice wraz z Przysiółkiem Swaciok, Kochcice wraz z miejscowością Szklarnia, Lubecko, Jawornica, Lubockie – Ostrów, Droniowie, Harbułtowice, Pawełki.

Rycina 1. Prezentacja sołectw Gminy Kochanowice na tle obszaru gminy

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2017 – 2022

Budżet gminy kształtuje się na poziomie blisko 50 mln zł rocznie, dzięki czemu gmina realizuje podstawowe zadania inwestycyjne. Najwięcej wydatków pochłania oświata (blisko 28% budżetu), znaczny udział ma także transport i łączność oraz administracja publiczna, również duża część finansów przeznaczona jest na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska oraz rolnictwo i łowiectwo.

Największą liczbą mieszkańców gminy (31%) zamieszkuje sołectwo Kochanowice, gdzie zlokalizowana jest siedziba Gminy, następnie sołectwo Kochcice (27%), najmniej zaludnionym sołectwem w gminie jest sołectwo Pawelki (3% ogółu mieszkańców gminy). Poniżej przedstawiono syntetyczne informacje o każdej z jednostek administracyjnych.

Tabela 1. Opis zidentyfikowanych jednostek administracyjnych dla gminy Kochanowice wg. danych na 31.12.2022 r.

Lp.	Jednostka administracyjna	Syntetyczna informacja na temat danej jednostki administracyjnej
1.	Sołectwo Droniowice	Sołectwo Droniowice liczy 402 mieszkańców (5,81% ogółu mieszkańców gminy), z czego 50,9% stanowią kobiety, a 49,1% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 6,75 km ² . W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 9,1%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 104 i jest nieznacznie mniejszy od współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz porównywalny do współczynnika dla całej Polski. 64,2% mieszkańców wsi Droniowice jest w wieku produkcyjnym, 16,3% w wieku

	Droniowice 	przedprodukcyjnym, a 19,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Droniowice 55,7 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla woj. śląskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. Wieś w całości położona na terenie Parku Krajobrazowego. Wieś jest laureatką II miejsca w konkursie ogłoszonym przez Urząd Marszałkowski „Piękna wieś województwa śląskiego”. W Droniowicach znajduje się nowy kościół pw. św. Jadwigi Śląskiej wybudowany w całości przez mieszkańców. W centrum wsi mieści się zabytkowa kapliczka pw. św. Jana i Pawła, odremontowana przy udziale środków unijnych w 2013 roku. We wsi działa Wiejski Dom Spotkań wybudowany w ramach programu „Odnowy Wsi”. W sołectwie organizowany jest co roku festyn „Święto Lipowej Herbaty”, promujący miejscowy produkt w postaci kwiatów lipy i miodów. Działa także jednostka OSP Droniowice.
2.	Sołectwo Harbułtowie Harbułtowie 	Sołectwo Harbułtowie zamieszkuje 269 mieszkańców, z czego 49,6% stanowią kobiety, a 50,4% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 5,1 km². W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 7,8%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 98 i jest mniejszy od współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 64,4% mieszkańców wsi Harbułtowie jest w wieku produkcyjnym, 18,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 16,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Harbułtowie 55,3 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla woj. śląskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. Wieś w całości położona na terenie Parku Krajobrazowego oraz typowo rolnicza z wieloma dużymi i nowoczesnymi gospodarstwami rolnymi. W Harbułtowicach znajdują się remiza OSP wybudowana w czynie społecznym. W 2013 roku rozbudowano budynek OSP o zaplecze socjalno-gospodarcze i Izbę Pamięci Regionalno-Kulturowej. Obok znajduje się teren rekreacyjno-sportowy. Sołectwo organizuje coroczny rodzinny festyn pn. „Świąteczko do nieba”, promujący tradycje rodzinne i miejscowy folklor.
3.	Sołectwo Jawornica Jawornica 	Sołectwo Jawornica liczy 603 mieszkańców, z czego 51,8% stanowią kobiety, a 48,2% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 3,01 km². W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 3,3%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 107 i jest porównywalny do współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz porównywalny do współczynnika dla całej Polski. 61,0% mieszkańców wsi Jawornica jest w wieku produkcyjnym, 23,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Jawornica 63,9 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc mniejszy od wskaźnika dla woj. śląskiego oraz mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. We wsi znajduje się zabytkowa murowana kapliczka oraz kościół pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika. W Jawornicy w budynku gminnym byłej

		szkoły mają siedzibę eksplorator wodno-kanalizacyjny ZOŚ HYDROTECH. Znajduje się także boisko sportowe oraz plac zabaw dla dzieci. Na terenie sołectwa organizowany jest corocznie festyn pn. „Dzień jawora”, promujący miejscowy folklor i tradycje, integrujący społeczność i stwarzający możliwość dobrej zabawy.
4.	Sołectwo Kochanowice Kochanowice 	Sołectwo Kochanowice to siedziba władz Gminy, licząca 2166 mieszkańców, z czego 50,5% stanowią kobiety, a 49,5% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 14,17 km². W latach 1998-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 24,7%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 102 i jest nieznacznie mniejszy od współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz nieznacznie mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 61,5% mieszkańców wsi Kochanowice jest w wieku produkcyjnym, 21,6% w wieku przedprodukcyjnym, a 16,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Kochanowice 62,5 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla województwa śląskiego oraz mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. Miejscowość w całości położona w obrębie Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. W Kochanowicach znajdują się: kościół parafialny pw. Św. Wawrzyńca z 1823r. oraz jeszcze starszy, bo z pocz. XIX w., pałac rodziny Aulock, obecnie siedziba Gimnazjum im. Jana Pawła II. Obok szkoły znajduje się nowoczesne boisko wielofunkcyjne. W Kochanowicach ma swoją siedzibę Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Centrum Kultury i Informacji, Gminna Biblioteka Publiczna oraz Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej. Aktywnie działa miejscowa jednostka OSP oraz Ludowy Klub Sportowy RUCH Kochanowice. Co roku na terenie sołectwa organizowane jest „Święto Ciapkapusty” dania, które Minister Rolnictwa i Rozwoju Regionalnego wpisał na Listę Produktów Regionalnych
5.	Sołectwo Kochcice Kochcice 	Sołectwo Kochcice zamieszkuje 1905 mieszkańców, z czego 51,4% stanowią kobiety, a 48,6% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 16,00 km². W latach 1998-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 15,1%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 106 i jest porównywalny do współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz porównywalny do współczynnika dla całej Polski. 63,2% mieszkańców wsi Kochcice jest w wieku produkcyjnym, 18,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Kochcice 58,3 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla województwa śląskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. W Kochcicach znajdują się: pałac Ballestremów z 1909 r. otoczony zabytkowym parkiem – obecnie siedziba ośrodka rehabilitacyjnego, folwark z 1903r. W Kochcicach znajdują się również Zespół Szkolno-Przedszkolny, filia Gminnej Biblioteki Publicznej, Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej oraz Pawilon Sportowy. Na sali i na boisku obok trenuje miejscowy Klub Sportowy MECHANIK Kochcice, działa też prężnie jednostka OSP oraz

		Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich, obok remizy znajduje się nowoczesne boisko wielofunkcyjne i plac zabaw. We wsi mieści się kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Na terenie sołectwa organizowany jest corocznie rodzinny festyn pn. „Czas dojrzałych wiśni”, promujący tradycyjne przetwory owocowo-warzywne.
6.	Sołectwo Lubecko 	Sołectwo Lubecko zamieszkuje 774 mieszkańców, z czego 50,3% stanowią kobiety, a 49,7% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 5,7 km². W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 5,5%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 101 i jest mniejszy od współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz nieznacznie mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 62,5% mieszkańców wsi Lubecko jest w wieku produkcyjnym, 20,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Lubecko 60,0 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla województwa śląskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. W Lubecku znajduje się kościół pw. Wniebowzięcia NMP, a jednocześnie Sanktuarium Matki Boskiej Lubeckiej – najstarszy zabytek gminny z 1679 r., powiększony w 1776 r., odnowiony w 1787 r. Podczas prac konserwatorskich odkryto XIV wieczne freski, które już teraz stały się sensacją w skali naszego regionu. Obok sanktuarium znajduje się grób Franciszki Ciemiengi z Kanusa zmarłej w opinii świętości. W miejscowości ma swoją siedzibę Zespół Szkół oraz filia Gminnej Biblioteki Publicznej. Aktywnie działa miejscowa OSP. W lubecku corocznie odbywają się Konkurs Orki Zabytkowymi Traktorami w Lubecku. To tu co roku rolnicy pielgrzymują z okazji Święta Świętego Izidora Oracza, patrona rolników.
7.	Sołectwo Lubockie – Ostrów 	Sołectwo Lubockie ma 586 mieszkańców, z czego 49,7% stanowią kobiety, a 50,3% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 4,96 km². W latach 1998-2021 liczba mieszkańców zmalała o 9,0%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 99 i jest mniejszy od współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 65,3% mieszkańców wsi Lubockie jest w wieku produkcyjnym, 17,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Lubockie 53,2 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla województwa śląskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. Wieś w całości położona na terenie Parku Krajobrazowego, przy ścieżce przyrodniczo-ekologicznej „Na brzozę”. W sołectwie znajdują się: gospodarstwa agroturystyczne oraz w Lubockiem – Styczyszach wiele pięknie zabudowanych działek letniskowych. We wsi jest też kaplica pw. Miłosierdzia Bożego, Dom Spotkań, działa Jednostka OSP. Wieś uczestniczy w programie Odnowy Wsi. W sołectwie organizowany jest bardzo popularny coroczny festyn pn. „Święto zdrowej żywności”, promujący wyroby kuchni regionalnej (np. pasztety, sery, makaron, ciasta).

8.	Sołectwo Pawelki 	Sołectwo Pawelki ma 219 mieszkańców, z czego 50,9% stanowią kobiety, a 49,1% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 24,58 km². W latach 1998-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 17,3%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 104 i jest nieznacznie mniejszy od współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz nieznacznie mniejszy od współczynnika dla całej Polski. 57,1% mieszkańców wsi Pawelki jest w wieku produkcyjnym, 23,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Pawelki 75,0 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc większy od wskaźnika dla województwa śląskiego oraz większy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. Wieś w całości położona na terenie Parku Krajobrazowego. W Pawelkach znajduje się zabytkowy drewniany kościółek pw. Matki Boskiej Fatimskiej, całoroczne Szkolne Schronisko Młodzieżowe, oddane do użytku w 2007 r. po generalnym remoncie, z wykorzystaniem funduszy unijnych, uznane w 2010 za najlepsze Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Polsce. W sołectwie działają gospodarstwa agroturystyczne. Pawelki leżą w centrum dużego kompleksu leśnego „Brzoza” – stanowisko pomnikowe różanecznika katawbijskiego i pozostałości stawu z unikatową roślinnością wodną i torfowiskową oraz różnorodnym ptactwem wodnym. Co roku na terenie sołectwa jest organizowany festyn pn. „Święto kwitnącego różanecznika”, promujący walory flory.
----	---	--

Źródło: <https://kochanowice.pl/solectwa-2/>

Poniżej zaprezentowano wprowadzenie do metodologii wyznaczania obszarów kryzysowych oraz szczegółową analizę poszczególnych sfer, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, celem delimitacji w gminie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice.

Metodologia wyznaczania obszarów kryzysowych

Przepisy ustawy o rewitalizacji (art. 4) wskazują, iż diagnoza ma być oparta o „obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”. W celu właściwej agregacji informacji, możliwości zebrania koniecznych danych statystycznych, Gmina została podzielona na podobszary – jednostki, dla których przeprowadzono diagnozę społeczną, gospodarczą, środowiskową, techniczną i przestrzenną. Podział dokonany został na podstawie 8 sołectw.

Celem wydzielenia obszarów kryzysowych przeprowadzono szczegółową analizę wskaźników – mierników ilościowych i jakościowych, kwerendę wiedzy eksperckiej zawartej, między innymi, w dokumentach związanych z Gminą⁹. Analiza rozkładu wartości wskaźników została oparta o

⁹ Należy podkreślić trudności merytoryczne w delimitacji obszaru rewitalizacji w sytuacji, gdy: wskaźniki kryzysu w sferze społecznej pozostają na dość wysokim poziomie w relacji do wartości w zewnętrznych jednostkach odniesienia (powiecie, województwie), wskaźniki kryzysu w sferze społecznej nie są bardzo silnie zróżnicowane w poszczególnych jednostkach w Gminie, a występujące zróżnicowania trudno często jest jednoznacznie zinterpretować; zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej, infrastrukturalnej są znaczące w wymiarze całej Gminy, a możliwości ich łagodzenia nie mają charakteru lokalnego, dotyczącego wyłącznie określonej jednostki (np. modernizacja dróg, porządkowanie terenów zieleni, budowa parkingów przy stacjach WKD)

kryterium wartości średniej danego wskaźnika. W zależności od interpretacji treści wskaźnika, oceniane jako znajdujące się w trudnej (na tle Gminy) sytuacji, są obszary o niekorzystnej jego wartości. Im wyższe wartości charakteryzują jednostkę, tym gorsza jest sytuacja, na tle pozostałych obszarów Gminy w danym zakresie. Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, i technicznej są rozpoznane w ujęciu przedmiotowym, w odniesieniu do zakresu obejmującego świadczenia socjalne, interwencje policji, czy aktywność organizacji pozarządowych. Wiele informacji jest dostępnych w układzie przestrzennym w formie schematycznych map tematycznych, opracowywanych w UG i dostępnych na stronach internetowych. Szczegółowe dane ilościowe z zakresu problematyki społecznej nie były do tej pory ujmowane dla sołectw Gminy, dlatego dokonano szczegółowej analizy danych Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kochanowicach, Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Lublińcu.

Analizę zjawisk o charakterze liniowym, punktowym lub obszarowym przedstawiono w ujęciu kartograficznym lub opisowym. Problemy wynikające ze stanu zagospodarowania przestrzennego, braku spójnej koncepcji przestrzeni, gęstości zabudowy i niedostosowania infrastruktury do rosnących potrzeb użytkowników mają często charakter ogólnogminny. Ustawa o rewitalizacji nie precyzują sposobu obliczenia tego wskaźnika (może to być np. średnia arytmetyczna lub typologia), dlatego daną referencyjną była średnia dla badanej gminy. Zgodnie z przyjętą metodologią deprywacja rozumiana była jako stan (materialny lub niematerialny) na terenie jednostki, który nie zapewnia egzystencji i funkcjonowania przyjętych w danym społeczeństwie i wskazujący odstępstwo od średniej dla badanej gminy.

Analiza wskaźników diagnostycznych została dokonana z wykorzystaniem brytyjskiej metodologii bazującej na wskaźniku wielowymiarowej degradacji społecznej, czyli metodologii wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD (ang. Index of Multiple Deprivation)¹⁰ Metodologia wskaźnika deprawacji wielowymiarowej IMD stosowana jest powszednie w badaniach. Metodologia liczenia Index of Multiple Deprivation: 3 punkty (kolor czerwony), a za każdy kolejny obszar oznaczony na czerwono, do wartości ogólnej punktów przyznawanych za kolor czerwony, powinien zostać dopisany dodatkowo jeden punkt. Uzyskana wartość sumaryczna staje się podstawą do dopisania kolejnego punktu w przypadku wykrycia trzeciego obszaru oznaczonego na czerwono w danej jednostce analitycznej, czyli odpowiednio: 1 obszar (3 punkty), 2 obszary (3 punkty + 1), 3 obszary (3 punkty + 1 + 1). Niniejszy proces sumowania wartości powinien zostać powtórzony w odniesieniu do kolejnych obszarów oznaczonych na czerwono. Obszary oznaczone na inne kolory uzyskują odpowiednio: 2 punkty (kolor żółty), 1 punkt (kolor zielony). W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danych obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym przyjęto najczęściej odchylenie na poziomie 15% - 25%. Niniejsza analiza pozwala na przyznanie określenie wartości liczbowych obowiązywania poszczególnych kolorów (zielonego, żółtego, czerwonego), jako stopnia natężenia problemów społecznych. Należy podkreślić, iż przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów społecznych, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów

¹⁰ Zastosowanie metodologii Index of Multiple Deprivation przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostało opisane w dokumencie Delimitacja krok po kroku Metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji, praca zbiorowa pod redakcją W. Jarczewskiego z Instytutu Rozwoju Miast, Warszawa 2017 r.

utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców. I wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej. W podsumowaniu wyliczania wskaźnika syntetycznego deprawacji wielowymiarowej IMD dla wyników każdej jednostki doliczano dodatkowo wartość IMD w ramach poszczególnych uwarunkowań poddanych analizie. Przyjęty sposób obliczeń zakłada nakładanie się problemów, które w przypadku wielokrotnego wystąpienia na danym obszarze sprawiają, iż staje się on obszarem o wysokiej liczbie deficytów utrudniających możliwość prowadzenia aktywizacji społecznej mieszkańców i wyprowadzania obszaru z sytuacji kryzysowej. Prezentowana metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji zakładała, że każde badane zjawisko miało taką samą wagę w obliczaniu wskaźnika syntetycznego, co oznacza że w ramach wskaźnika syntetycznego każdy miał 25% udziału we wskaźniku syntetycznym. W wyliczeniach nie wprowadzano różnych wag dla wskaźników syntetycznych, ani wskaźników cząstkowych. Do analizy porównawczej zróżnicowania wewnątrzgminnego wykorzystane zostaną łącznie 17. wskaźników, w tym 8. wskaźników odnoszących się do sfery społecznej, 2. wskaźniki ze sfery gospodarczej, 3. ze sfery środowiskowej, 4. ze strefy przestrzenno-funkcjonalno-technicznej.

Tabela 2. Wskaźniki wykorzystane do oceny sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej przestrzenno-funkcjonalno-technicznej w diagnozie delimitacyjnej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Gminie Kochanowice

Nr	Nazwa wskaźnika	Definicja wskaźnika	Rodzaj oddziaływania	Źródło danych
Sfera społeczna				
1.	Zmiana liczby mieszkańców w latach 2019-2022 na 100 mieszkańców	Udział różnicy liczby mieszkańców zamieszkałych na stałe w danej jednostce na 100 mieszkańców jednostki. Wskaźnik obrazuje efekt zmian demograficznych w jednostce (migracje, przyrost naturalny) w latach 2019-2022, określając skalę potencjału demograficznego dla rozwoju danej jednostki.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
2.	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi obrazuje udział osób w wieku powyżej 60 u kobiet i 65	Destymulanta ¹¹	Urząd Gminy Kochanowice i GUS Polska w liczbach

¹¹ Zgodnie ze Strategią rozwoju Gminy Kochanowice na lata 2016-2025 (2016), wyzwaniem problemowym w rozwoju gminy jest wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W okresie opracowania Strategii Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła od 2010 roku o 3%. Trend wzrostowy utrzymuje się stale na przestrzeni ostatnich lat. Na podstawie danych GUS za 2021 r. mieszkańcy w wieku senioralnym stanowili 17% ogółu mieszkańców gminy, tymczasem w 2015 r. było to jedynie 14%. Sytuacja ta wynika z ogólnych trendów demograficznych. Dzięki postępowi technologicznemu zwiększa się średnia długość życia, a każde kolejne pokolenie żyje dłużej od poprzedniego. Podczas gdy w 2002 roku średnia długość życia wynosiła 70,4 lat dla mężczyzn i 78,8 lat dla kobiet, w 2010 wydłużyła się do 73,3 lat dla mężczyzn i 80,6 dla kobiet. Według prognoz GUS do roku 2030 wydłuży się ona do 77,6 lat dla mężczyzn oraz 83,3 lat dla kobiet. Seniorzy i seniorki są grupą wewnątrznie zróżnicowaną pod względem płci, wykształcenia, zamożności, stanu cywilnego, stanu zdrowia, czy sytuacji mieszkaniowej. Co za tym idzie - wśród seniorów i seniorek znajdziemy zarówno osoby wykluczone, jak i osoby w pełni uczestniczące w życiu społeczności. Pomimo tego, trend starzenia się społeczeństwa jest zauważalny i będzie w przyszłości mieć znaczący wpływ również na rozwój Gminy Kochanowice. Jedynym z wyzwań na najbliższe lata będzie konieczność przeformułowania funkcji obiektów i przestrzeni, które powinny coraz bardziej służyć coraz liczniejszej grupie seniorów mieszkańców. O pogarszającej się sytuacji demograficznej świadczyć może wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego, wyrażony liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób. W tym kontekście wskaźnik obrazujący liczbę osób w wieku poprodukcyjnym zakwalifikowany został jako „destymulanta” rozwojowa.

		u mężczyzn w stosunku do liczby osób w wielu produkcyjnym.		
3.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego uzależnienia rodzin od pomocy instytucjonalnej MOPS, wyrażoną poprzez liczbę osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców w danej jednostce	Destymulanta	GOPS Kochanowice
4.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 100 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego ubóstwa, wyrażoną poprzez liczbę osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 100 mieszkańców w danej jednostce.	Destymulanta	GOPS Kochanowice
5.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. alkoholizmu na 100 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego wykluczenia z tyt. choroby alkoholowej, wyrażoną poprzez liczbę osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej z tyt. alkoholizmu na 100 mieszkańców w danej jednostce.	Destymulanta	GOPS Kochanowice
6.	Liczba niebieskich kart na 100 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym kondycję wychowawczą rodzin, poprzez liczbę założonych niebieskich kart na 100 mieszkańców w danej jednostce	Destymulanta	GOPS Kochanowice
7.	Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	Wskaźnik obrazuje udział osób niezatrudnionych i niewykonujących innej pracy zarobkowej, zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujących zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na 100 mieszkańców w danej jednostce.	Destymulanta	Powiatowy Urząd Pracy
8.	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik obrazuje poziom aktywności społecznej mieszkańców mierzony frekwencją wyborczą w wyborach parlamentarnych do Sejmu 2019 roku	Stymulanta	Państwowa Komisja Wyborcza

SFERA GOSPODARCZA				
9.	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG na 100 osób	Liczba podmiotów gospodarczych nowo rejestrowanych w CEIDG w 2022 r. na 100 mieszkańców danej jednostki określa zdolność lokalnej społeczności do podejmowania	Stymulanta	Urząd Gminy Kochanowice

		ryzyka gospodarczego i prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.		
10.	Liczba wyrejestrowań z CEIDG na 100 osób	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnej gospodarki, a w szczególności kondycję sektora MŚP, wyrażoną liczbą podmiotów wyrejestrowanych w 2022 r. z CEIDG na 100 mieszkańców danej jednostki.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice

SFERA ŚRODOWISKOWA

11.	Ilość azbestu w m2 na 100 osób	Wskaźnik obrazuje zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz środowiska, mierzone występowaniem odpadów niebezpiecznych, wyrażonych powierzchnią wyrobów zawierających azbest w m2 na 100 osób danej jednostki.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
12.	Liczba kotłów do wymiany na podstawie inwentaryzacji źródeł ciepła (kotły klasy 3 i pozaklasowe) na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazuje zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz środowiska, mierzone występowaniem źródeł ciepła wymagających wymiany tzw. kopciuchów, które powinny zostać wymienione na 100 osób danej jednostki.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
13.	Wskaźnik przekroczeń poziomu dopuszczalnego średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 (rocznie)	Wskaźnik jakościowy obrazujący miejsca gdzie najczęściej występuje przekroczenie średnioroczne stężenia pyłów zawieszonych	Destymulanta	Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNO-TECHNICZNA

14.	Wskaźnik gęstości zaludnienia (osoby/km2)	Wskaźnik charakteryzuje główne prawidłowości przestrzennego rozkładu gęstości zaludnienia pokazując tereny z korzystnymi czynnikami sprawiającymi, że mieszkańcy się tam osiedlają (tj. rozwój gospodarczy, dostępność pracy, dostępność infrastruktury gminnej, dostępność do ośrodków kultury, korzystne połączenie komunikacyjne). Generalnie im wyższa gęstość zaludnienia, tym	Stymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
-----	---	---	------------	-------------------------

		korzystniejsze warunki życia mieszkańców.		
15.	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 osób	Wskaźnik obrazuje atrakcyjność kulturową jednostek, mierzoną rozkładem obiektów włączonych do gminnej (miejskiej) ewidencji zabytków na 100 mieszkańców danej jednostki.	Destymulanta ¹²	Urząd Gminy Kochanowice
16.	Wskaźnik poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej	Wskaźnik jakościowy. Ocena dokonywana jest w skali: 1- zdegradowane. Tereny zielone są zdegradowane, zniszczone, nieuporządkowane 2- brak. Brak nasadzenia krzewów i drzew, brak infrastruktury użyteczności publicznej tj. ławki czy kosze na śmieci, tereny zielone są niewykorzystywane w sposób zgodny z przeznaczeniem, brak oświetlenia 3- stan średni. Tereny zielone użytkowane na cele społeczne i rekreacyjne są nieuporządkowane, ławki, kosze na śmieci zlokalizowane na terenie są często niszczone, istniejące place zabaw na terenach zielonych wymagają modernizacji 4- dobry. Tereny zielone są uporządkowane, nowe lub odrestaurowane, tereny wykorzystane do celów rekreacyjnych, dodatkowo do celów pozostałych przez mieszkańców np. przez koło łowieckie czy organizacje pozarządowe.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
17.	Liczba zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych.	Destymulanta	Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu

Źródło: opracowanie własne

¹² Posiadanie zabytkowych obiektów stanowić może tzw. „stymulantę” rozwojową, atrakcyjną dla mieszkańców i osób przyjezdnych. Na potrzeby niniejszej analizy przyjęto jednak zaklasyfikowanie wskaźnika pokazującego większą liczbę zabytków, jako „destymulantę” z uwagi na gorszy zły techniczny budyneków zabytkowych i konieczne nakłady finansowe, jakie należy ponieść na ochronę i renowację takich obiektów. W kontekście rewitalizacji ważne będzie zatem pokazanie terenów gminy, gdzie powinny być kierowane dodatkowe środki pomocowe na remont i konserwację obiektów zabytkowych, czy pomoc mieszkańcom w działaniach inwestycyjnych związanych z remontami tych obiektów.

Poniżej zaprezentowano wyniki analiz w poszczególnych sferach problemowych:

Analiza uwarunkowań społecznych

Na podstawie przepisów ustawy o rewitalizacji, podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszar rewitalizacji na terenie gminy jest występowanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. poz. 1696 i 2473), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także nie wystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. W tym celu analiza dostępnych danych i wskaźników odnosiła się do danych pozyskanych z GOPS, UG, PUP i Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu dostępnych na poziomie każdej z jednostek.

Liczba mieszkańców gminy na 2022 rok wynosiła 6924 os. Generalnie w poszczególnych sołectwach utrzymuje się względnie stała liczba ludności, jednak największym przyrostem liczby mieszkańców w latach 2019-2022 charakteryzowały się sołectwa: Jawornica i Kochanowice, gdzie odnotowano ok 5% wzrost liczby ludności. Wg. danych GUS, 50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców wzrosła o 3,7%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,6 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców woj. śląskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Gmina Kochanowice ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -2. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,29 na 1000 mieszkańców gminy Kochanowice. 61,9% mieszkańców gminy Kochanowice jest w wieku produkcyjnym, 20,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,7% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. W gminie Kochanowice na 1000 mieszkańców pracuje 97 osób. 63,9% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 36,1% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Kochanowice wynosiło w 2022 roku 5,6% (5,6% wśród kobiet i 5,6% wśród mężczyzn). W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Kochanowice wynosiło 5 038,72 zł, co odpowiada 84,00% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Pośród silnych stron uwarunkowań stymulujących rozwój gminy określonych w Strategii Rozwoju Gminy Kochanowice na lata 2016 - 2025¹³ w obszarze uwarunkowań społecznych wskazano na dużą liczbę organizacji pozarządowych i dość wysoki poziom oświaty w gminie. Z kolei – w Strategii Rozwoju Powiatu Lublinieckiego z 2000 roku w obszarze społecznym podnoszono potencjał jakim jest jednolitość struktury mieszkańców pod względem historycznym i kulturowym, co ma swoje odzwierciedlenie w istnieniu silnych więzi zarówno na obszarze mikroregionu – więzi mieszkańców z Ziemią Lublińską oraz silne więzi pomiędzy gminami Powiatu, jak również znajduje to swoje odzwierciedlenie w związkach Ziemi Lublińskiej z Górnym Śląskiem. Obszar Powiatu Lublinieckiego jest historycznie, tradycyjnie i kulturowo związany z Górnym Śląskiem; włączenie w 1975 roku Powiatu Lublinieckiego do województwa częstochowskiego napotykało na opór i sprzeciw jego mieszkańców – w większości rodowitych Ślązaków¹⁴. W czasie opracowywania strategii powiatowej wskazywano na ważny problem, jakim był wysoki odsetek bezrobotnych - 39,84% - stanowili ludzie młodzi - w wieku 18-24 lata, co w powiązaniu z niską efektywnością zapobiegania bezrobociu tworzyło wyzwanie problemowe dla prowadzonych działań społecznych w gminach z terenu powiatu lublinieckiego.

¹³ Zob. uchwała nr XXII/181/16 Rady Gminy Kochanowice z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia strategii rozwoju gminy Kochanowice na lata 2016 - 2025

¹⁴ Zob. Strategia Rozwoju Powiatu Lublinieckiego – Uchwała Nr 173/XXIII/2000 Rady Powiatu Lublinieckiego z 27 grudnia 2000 r., str. 18

Analiza aktualnych danych statystycznych GUS wskazuje ponadto na korzystną strukturę ludności – przewaga ludności w wieku produkcyjnym. Istotnymi wskaźnikami, pomocnymi w ocenie sytuacji demograficznej, jest udział ludności według ekonomicznych grup wieku¹⁵. Kolejnymi ważnymi potencjałami gminy w tym obszarze jest czynnik demograficzny. Wraz z wiekiem coraz więcej osób zmuszonych jest do korzystania z usług zdrowotnych i opiekuńczych, często o charakterze komercyjnym.

Zgodnie z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego zmieniająca się struktura wiekowa ludności regionu śląskie wskazuje wyraźnie, że problem starzejącego się społeczeństwa będzie pogłębiał się, a wyzwania z tym związane to jedno z najważniejszych i najtrudniejszych zadań z jakimi będzie musiał zmierzyć się region, zarówno w skali lokalnej jak i regionalnej. Wzrastający udział seniorów w ogóle mieszkańców wiąże się z problemem zapewnienia odpowiednich warunków życia oraz opieki dla tych osób. W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat obserwujemy w Polsce znaczące zmiany w strukturze wieku mieszkańców, które świadczą o nasileniu się procesu starzenia demograficznego ludności. Wskaźnik Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wskazuje w jakiej przestrzeni gminy występuje problem znacznego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w odniesieniu do osób potencjalnie ciągle aktywnych zawodowo. Wyższa wartość wskaźnika wskazuje na starzejące się społeczeństwo, a tym samym może oznaczać zmianę sposobu funkcjonowania danej przestrzeni gminy oraz na konieczność rozwijania specyficznych dla starzejącego się społeczeństwa usług. Według danych na 2022 r. spośród 6924 mieszkańców gminy 1229 os. było w wieku poprodukcyjnym, co stanowiło 17,74% ogółu mieszkańców. Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi na poziomie kraju w tym samym czasie wzrósł do poziomu 28,2 (z 27,2 w roku 2019), a wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ukształtował się na poziomie 38,2 – podczas, gdy rok wcześniej wynosił 37,5. Tymczasem w gminie Kochanowice wartość wskaźnika obciążenia demograficznego wg. danych za 2022 rok kształtował się na korzystniejszym poziomie niż średnia krajowa i wynosił 28,65. Niekorzystna sytuacja w tym obszarze odnotowana została w sołectwie Kochcice. Wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie niższy od wskaźnika dla województwa śląskiego (41,1) oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski (38,2). Niekorzystna sytuacja w zakresie obciążenia demograficznego odnotowana została w sołectwie Kochcice i Kochanowice.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kochanowice na lata 2017 - 2025¹⁶ zidentyfikowanie problemy oraz wyzwania, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny w sferze społecznej; jedną z nich jest postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej, co zwiększa ryzyko chorób i niepełnosprawności. Kolejnym wyzwaniem jest niewystarczająca liczba

¹⁵ Wyróżniamy:

- wiek przedprodukcyjny - przedział wiekowy obejmujący osoby, które nie ukończyły 18. lub 15. roku życia w zależności od przyjętej klasyfikacji; jest to wiek, w którym ludzie zazwyczaj nie podejmują pracy z powodu kształcenia się lub nie mogą być zatrudnieni na mocy przepisów kodeksu pracy ze względu na za zbyt niski wiek,
- wiek produkcyjny – przedział wiekowy, w którym ludzie zazwyczaj podejmują pracę. W zależności od przyjętej klasyfikacji wiek produkcyjny obejmuje: kobiety między 15. lub 18. a 59. rokiem życia oraz mężczyźni między 15. lub 18. a 64. rokiem życia.
- wiek poprodukcyjny - przedział wiekowy, w którym człowiek zwykle kończy już pracę zawodową; zgodnie z najczęściej stosowaną klasyfikacją w wieku poprodukcyjnym znajdują się kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej.

¹⁶ Zob. Uchwała nr XXVI/207/17 Rady Gminy Kochanowice z dnia 31 maja 2017 r. w Sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych W Gminie Kochanowice na lata 2017 - 2025

miejsc pracy na terenie gminy, co utrudnia rozwiązanie problemu bezrobocia w gminie, niewielkie dochody z pracy w rolnictwie generujące coraz większą rzeszę osób wymagających wsparcia finansowego. Na terenie gminy zarejestrowane są 22 organizacje pozarządowe. Działają one w sferze aktywizacji społecznej, zdrowia, sportu i rekreacji. W gminie jest opracowywany i wdrażany Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. Należy wskazać, że gmina aktywnie korzysta ze środków pomocowych dostępnych w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Leśna Kraina Górnego Śląska¹⁷.

Na potrzeby badania zjawiska ubóstwa i pochodnych dysfunkcji społecznych przyjęty został wskaźnik ilości osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej z tytułu ubóstwa (według kryterium dochodowego na osobę wynikającego z art. 7 ustawy o pomocy społecznej – z uwzględnieniem wszystkich rodzajów zasiłków, tj. stałych, okresowych i celowych). W wyniku doświadczania ubóstwa jakość życia mieszkańców spada poniżej przyjętych standardów, wskutek czego nierzadko dochodzi do stanu niezaspokojenia podstawowych potrzeb. Zjawisko ubóstwa często występuje jednocześnie z innymi problemami społecznymi – jak np. niepełnosprawność, utrata zdrowia, dysfunkcje rodzinne, w tym bezradność wychowawczo-opiekuńcza. Na podstawie badań rozmieszczenia problemu ubóstwa na terenie gminy zidentyfikowane zostały obszary zamieszkane przez osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Badania pokazują, że występowaniu ubóstwa na określonych osiedlach towarzyszy najczęściej wzmożone natężenie problemu bezrobocia. Generalnie jednak, co wskazano w Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy szansą gminy jest niewielkie natężenie problemów społecznych, co może wpłynąć na minimalizowanie negatywnych skutków przez prowadzone sprawnie przez GOPS działania profilaktyczne na terenie gminy Kochanowice.

Analiza danych szczegółowych GOPS na temat przyznanych świadczeń wskazuje prawidłowość wyższej liczby świadczeń pomocy społecznej i świadczeń pomocy społecznej z tyt. ubóstwa w sołectwie Kochcice i Kochanowice, najniższe w sołectwie Harbułtowice. Z kolei – w sołectwie Droniowice i Sołectwie Harbułtowice notowane są najwyższe wartości wskaźnika liczby świadczeń z tyt. opieki społecznej. Podobna tendencja jest w przypadku Liczby niebieskich kart, których najwięcej jest założonych właśnie w tych dwóch sołectwach pomimo że nie są to najbardziej zaludnione tereny gminy.

W 2022 roku w gminie Kochanowice stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 178 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 25,66 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa śląskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Kochanowice wynosi 83,00% i jest nieznacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa śląskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Kochanowice najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze gospodarczym - 14,33 (wykrywalność 84%) oraz o charakterze kryminalnym - 8,28 (wykrywalność 75%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa przeciwko mieniu - 7,34 (48%), drogowe - 2,06 (99%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,20 (100%). Analiza poziomu przestępczości na poziomie poszczególnych sołectw niestety nie była możliwa z uwagi na brak danych statystycznych w podziale na poszczególne wsie w zakresie przestępstw. Pozyskane dane z Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu o zdarzeniach drogowych zostały jednak wykorzystane do analizy uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalno-technicznych obszaru rewitalizacji.

¹⁷ Zob. Raport z badania ewaluacyjnego ex-post Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność na lata 2016-2020 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Leśna Kraina Górnego Śląska”, Koszęcin 2023

Analiza danych pozyskanych z PUP w Lublińcu odnośnie liczby bezrobotnych wskazuje, że w gminie Kochanowice na 1000 mieszkańców pracuje 97 osób. 63,9% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 36,1% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Kochanowice wynosiło w 2022 roku 5,6% (5,6% wśród kobiet i 5,6% wśród mężczyzn). Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Kochanowice 895 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 162 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -733. Niekorzystna sytuacja mierzona wskaźnikiem liczby bezrobotnych na 100 osób notowana jest w sołectwie Kochcice, najkorzystniejsza sytuacja w tym obszarze jest natomiast notowana w sołectwie Pawelki.

Na potrzeby oceny poziomu kapitału społecznego dokonano analizy liczby organizacji pozarządowych oraz frekwencji wyborczej. Koncepcja kapitału społecznego stała się w ostatnich 30-tu latach niezwykle popularna w naukach społecznych. Pojęcie „kapitał” wywodzi się z nauk ekonomicznych. W swym wąskim, ekonomicznym znaczeniu, według Słownika Języka Polskiego, oznacza ono środki trwałe oraz aktywa finansowe zainwestowane w produkcję i mające przynosić dochód lub majątek w gotówce lub papierach wartościowych. R. Putnam (1993) definiując zjawisko, podkreśla rolę norm wzajemności, zaufania i sieci społecznego zaangażowania, czyli sieci horyzontalnych interakcji, komunikacji i wymiany pomiędzy ludźmi. Kryterium oceny aktywności społecznej ludności są sprawy związane z uczestnictwem w wyborach samorządowych, które budzą zawsze większe zainteresowanie mieszkańców niż wybory parlamentarne, czy prezydenckie. Dane o frekwencji wyborczej zebrano na podstawie przypisania danych o frekwencji z poszczególnych komisji wyborczych w gm. Kochanowice z wyłączeniem obwodu zamkniętego w Oddziale Rehabilitacyjnym Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Chirurgii Urazowej im. dr. Janusza Daaba w Piekarach Śląskich¹⁸.

Tabela 3. Obwody głosowania w wyborach parlamentarnych w gm. Kochanowice

Lp.	Siedziba	Granice
1.	Wiejski Dom Spotkań w Droniowicach, Droniowice ul. Ogrodowa 7, 42-700 Lubliniec	Sołectwa: Droniowice, Harbutowice
2.	budynek byłej szkoły, Jawornica ul. Szkolna 3, 42-700 Lubliniec	Sołectwo Jawornica
3.	Gminne Centrum Kultury i Informacji w Kochanowicach, ul. Lubliniecka 5, 42-713 Kochanowice	Sołectwo Kochanowice: wieś Kochanowice, przysiółek Swaciok
4.	Zespół Szkolno-Przedszkolny, Kochcice ul. Parkowa 45, 42-713 Kochanowice	Sołectwo Kochcice: wieś Kochcice, wieś Szklarnia; sołectwo Pawelki
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Lubecku, Lubecko ul. Lipska 21, 42-700 Lubliniec	Sołectwo Lubecko
6.	Dom Spotkań, Lubockie ul. Szkolna 13, 42-713 Kochanowice	Sołectwo Lubockie-Ostrów
7.	Oddział Rehabilitacyjny Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Chirurgii Urazowej im. dr. Janusza Daaba	Oddział Rehabilitacyjny Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego

¹⁸ Do przyjętego miernika kapitału społecznego można mieć wiele zastrzeżeń, a podstawowym ich mankamentem jest to, że w ograniczonym stopniu spełnia on zasady doboru zmiennych do badań ilościowych: istotności i normatywności. Zastosowano taki wskaźnik jednak ze względu na niedostatek innych, lepszych danych pozwalających obrazować poziom kapitału społecznego na terenie poddanej analizie gminy wiejskiej.

	w Piekarach Śląskich, Kochcice ul. Zamkowa 1, 42-713 Kochanowice	
--	---	--

Źródło: PKW

Analiza danych PKW pokazuje, że frekwencja wyborcza w gminie była bardzo wysoka. Frekwencja w wyborach samorządowych 2018 r. w gm. Kochanowice wyniosła 52,03%, co było wynikiem wyższym niż dla woj. śląskiego 44,47%. W kolejnych wyborach do Sejmu z 2019 r. frekwencja wyborcza w kraju wyniosła 61,74%, a w woj. śląskim 62,25% i 55,16% w powiecie lublinieckim, 49,72% w gminie Kochanowice. Najwyższy poziom kapitału społecznego mierzonego wskaźnikiem frekwencji wyborczej notuje się w sołectwie Jawornica (54%) najniższy natomiast w sołectwie.

Podsumowując, przypomnienie przyjętych do analizy wskaźników w sferze społecznej i analiza wskaźników dla każdego z sołectw.

Na potrzeby analizy problemów społecznych wykorzystano poniższe wskaźniki:

- Zmiana liczby mieszkańców w latach 2019-2022 na 100 osób – **destymulanta**
- Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - **destymulanta**
- Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 osób – **destymulanta**
- Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 100 osób - **destymulanta**
- Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. alkoholizmu na 100 osób - **destymulanta**
- Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z opieki społecznej na 100 osób - **destymulanta**
- Liczba niebieskich kart na 100 osób - **destymulanta**
- Liczba osób bezrobotnych na 100 osób - **destymulanta**
- Frekwencja wyborcza- **stymulanta**

Tabela 4. Analiza uwarunkowań społecznych w Gminie Kochanowice na podstawie wskaźników na podstawie wskaźników specyficznych dla sfery społecznej

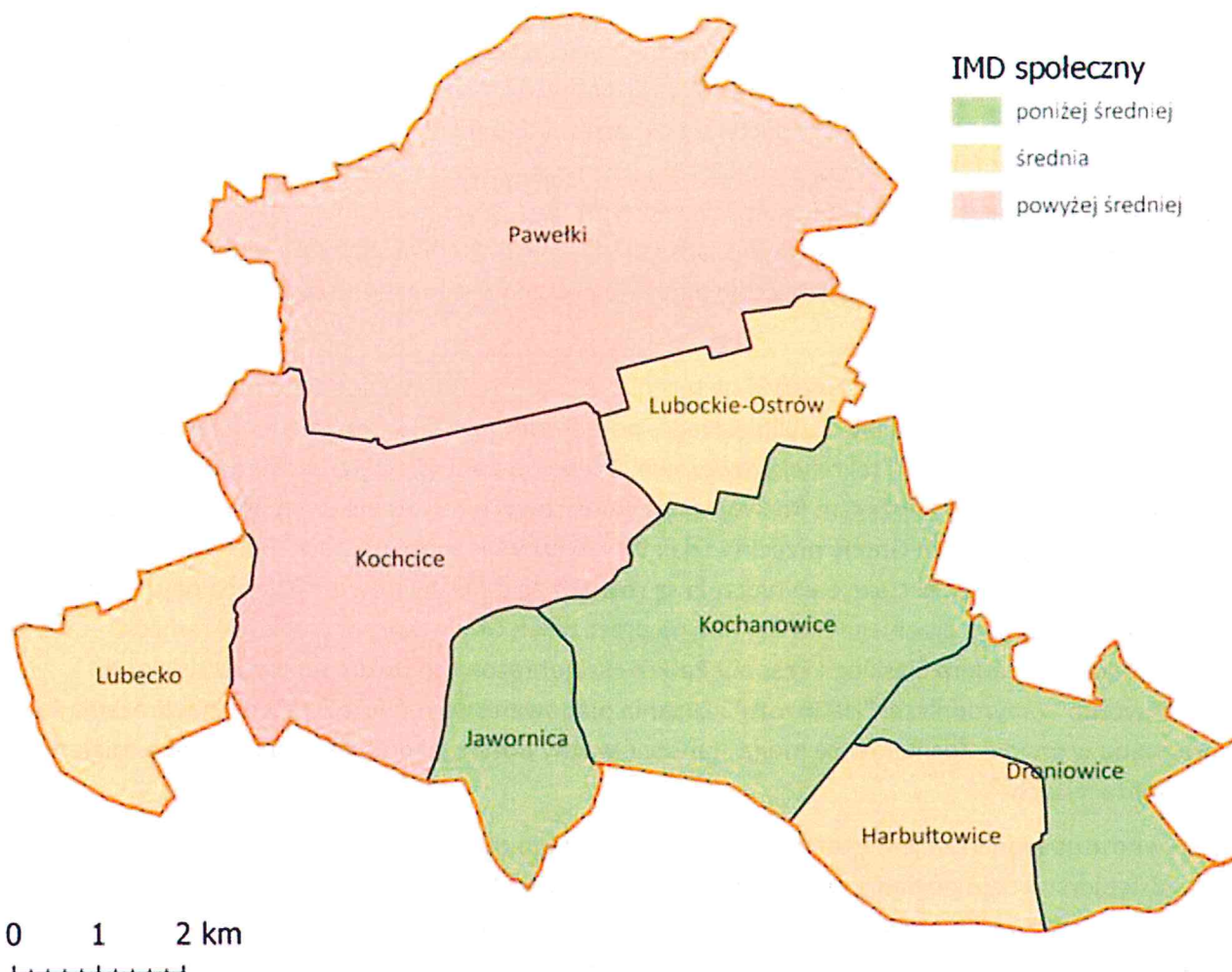
Sołectwo	Liczba miesz- kańców na 2019 rok	Liczba miesz- kańców na 2022 rok	Zmiana liczby mieszkańców w latach na 100 osób	Liczba ludno- ści w wieku nieprodukcyj- nym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób korzystają- cych ze świadczeń pomocy społecznej na 100 osób	Liczba osób korzystają- cych ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 100 osób	Liczba osób korzystają- cych ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. alkoholu- izmu na 100 osób	Liczba osób niepełno- sprawnych pobierają- cych świad- czenia z tyt. opieki spo- łecznej na 100 osób	Liczba nie- bieskich kart na 100 osób	Liczba osób bez- robotnych na 100 osób	Frekwen- cja wy- borcza	Wskaźnik synte- tyczny IMD spo- łeczne
Sołectwo Droniowice	379	402	0,23	55,70	2,49	0,00	0,00	1,24	0,000	1,24	48,76%	13
Sołectwo Harbutowice	269	269	0,00	55,30	1,49	0,00	0,00	1,86	0,004	1,49	48,76%	17
Sołectwo Jawornica	580	603	0,23	63,90	1,00	0,33	0,00	0,83	0,003	1,33	54,20%	13
Sołectwo Kochanowice	2153	2166	0,13	62,50	2,40	1,52	0,60	0,92	0,001	1,62	50,95%	14
Sołectwo Kochcice	1956	1905	-0,51	58,30	3,52	1,45	0,00	1,08	0,001	2,62	46,69%	28
Sołectwo Lubecko	819	774	-0,45	60,00	2,71	2,71	0,00	0,26	0,000	2,20	50,78%	20
Sołectwo Lubockie – Ostrów	560	586	0,26	53,20	1,19	0,34	0,17	0,68	0,000	2,05	46,75%	17
Sołectwo Pawelki	213	219	0,06	75,00	7,31	2,74	0,00	0,00	0,005	0,46	46,69%	24
Średnia / suma	6929	6924	-0,01	60,49	2,76	1,14	0,10	0,86	0,002	1,62	49,20%	18,25
Przedział średniej			-0,005- -0,008	57,46-66,54	2,35-3,45	0,97-1,42	0,9-0,11	0,73-1,07	0,001- 0,002	1,38-2,03	46,74%- 54,12%	15,51- 22,81
Wartość minimalna do korelacji			-0,001	3,02	0,41	0,17	0,00	0,13	0,000	0,24	2,46%	2,74
Wartość maksymalna do korelacji			-0,002	6,05	0,69	0,28	0,01	0,21	0,000	0,41	4,92%	4,56
Minimalny przedział wartości ujemnej			-0,005	57,46	2,35	0,97	0,09	0,73	0,001	1,38	46,74%	15,51
Maksymalny przedział wartości ujemnej			-0,005	54,44	2,07	0,85	0,09	0,64	0,001	1,22	44,28%	13,69
Minimalny przedział wartości dodatniej			-0,007	63,51	3,18	1,31	0,10	0,99	0,002	1,87	51,66%	20,99

Maksymalny przedział wartości dodatniej			-0,008	66,54	3,45	1,42	0,11	1,07	0,002	2,03	54,12%	22,81
Poniżej średniej												
Średnia												
Powyżej średniej												

Źródło: Opracowanie własne

Na mapie dokonano wizualizacji przestrzennej natężenia problemów społecznych:

Rycina 2. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych w Gminie Kochanowice

Źródło: Opracowanie własne

Analiza uwarunkowań gospodarczych

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, poza natężeniem problemów społecznych, decydować będzie występowanie dodatkowych negatywnych zjawisk, w tym przypadku negatywnych zjawisk gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Kochanowice na lata 2016 – 2025 do najważniejszych negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej Gminy należą m.in.: niewielka liczba lokalnych przedsiębiorstw oraz słaba promocja turystyczna gminy. Na tle powiatu lublinieckiego liczba przedsiębiorców jest niższa niż w innych gminach; w Gminie działa jedynie 7,7% wszystkich zarejestrowanych przedsiębiorców z terenu powiatu. W gminie Kochanowice w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 648 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 535 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 57

nowych podmiotów, a 29 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (57) podmiotów zarejestrowano w roku 2022, a najmniej (35) w roku 2016. W tym samym okresie najwięcej (68) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (13) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Kochanowice najwięcej (33) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (631) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,2% (8) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 39,4% (255) podmiotów, a 59,4% (385) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Kochanowice najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (29,0%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (19,3%).

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Turystyki na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2021-2030 oraz Strategią Rozwoju Powiatu Lublinieckiego, potencjałem gospodarczym gminy jest wzrost zainteresowania turystyką i rekreacją rowerową. Z tego powodu przyjęto dedykowany tej tematyce dokument strategiczny - Program Rozwoju Dróg Rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego na lata 2022-2030. Teren Gminy przecina szlak turystyczny biegnący na trasie Boronów - Lubliniec - Kochanowice - Ciasna. W trakcie wytyczania są również ścieżki rowerowe, z których najciekawsza 17 N Gliwice - Kluczbork przebiega między innymi przez teren Gminy Kochanowice. W ramach współpracy z Zarządem Śląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych dokonano otwarcia ścieżki dydaktyczno - przyrodniczej "Na Brzozę". Zadania planowane do realizacji w ramach wdrażania tego programu w gminie Kochanowice mogą stanowić ważny potencjał do realizacji kolejnych działań rewitalizacyjnych¹⁹.

Aktywność gospodarcza jest istotnym czynnikiem rozwoju obszarów wiejskich, a kondycja przedsiębiorstw daje pogląd na skalę kryzysu w tej sferze. Diagnoza przedsiębiorczości została dokonana przy użyciu danych ujętych w CEIDG i danych UG Kochanowice formułując wskaźnik Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób. Wskaźnik przedsiębiorczości pozwala przybliżyć zarówno stopień w jakim osoby fizyczne są skłonne do podjęcia własnej działalności gospodarczej, a także ocenić warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w danym rejonie gminy. Analizując zróżnicowanie wewnątrzgminne poziomu przedsiębiorczości, wyrażone liczbą osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców, do sołectw charakteryzujących się najniższym wskaźnikiem należą: Droniowice, Harbułtowice, Kochcice, Lubockie-Ostrów oraz Pawełki.

Na potrzeby analizy uwarunkowań gospodarczych dokonano weryfikacji liczby wyrejestrowanych w Gminie przedsiębiorców w stosunku do liczby mieszkańców Gminy. Uznano, że czym jedną z bardziej wyraźnych przesłanek degradacji obszaru gminy w sferze gospodarczej jest odsetek przedsiębiorców decydujących się na zamknięcie działalności gospodarczej. Największą dynamikę zmian w tym zakresie obserwuje się na w sołectwie Jawornica, Kochcice i Kochanowice.

¹⁹ Zob. Zadania planowane do realizacji w ramach Programu Rozwoju Dróg Rowerowych na terenie gm. Kochanowice - Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych wraz z budową dróg rowerowych na terenie gmin powiatu lublinieckiego w Gminie Kochanowice - etap III (2023) w szacowanej kwocie 12 mln zł.

Na potrzeby analizy problemów gospodarczych wykorzystano poniższe wskaźniki:

- Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób – **stymulanta**
- Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób – **destymulanta**

Poniżej zaprezentowano tabelaryczne zestawienie wyników analizy uwarunkowań sfery gospodarczej.

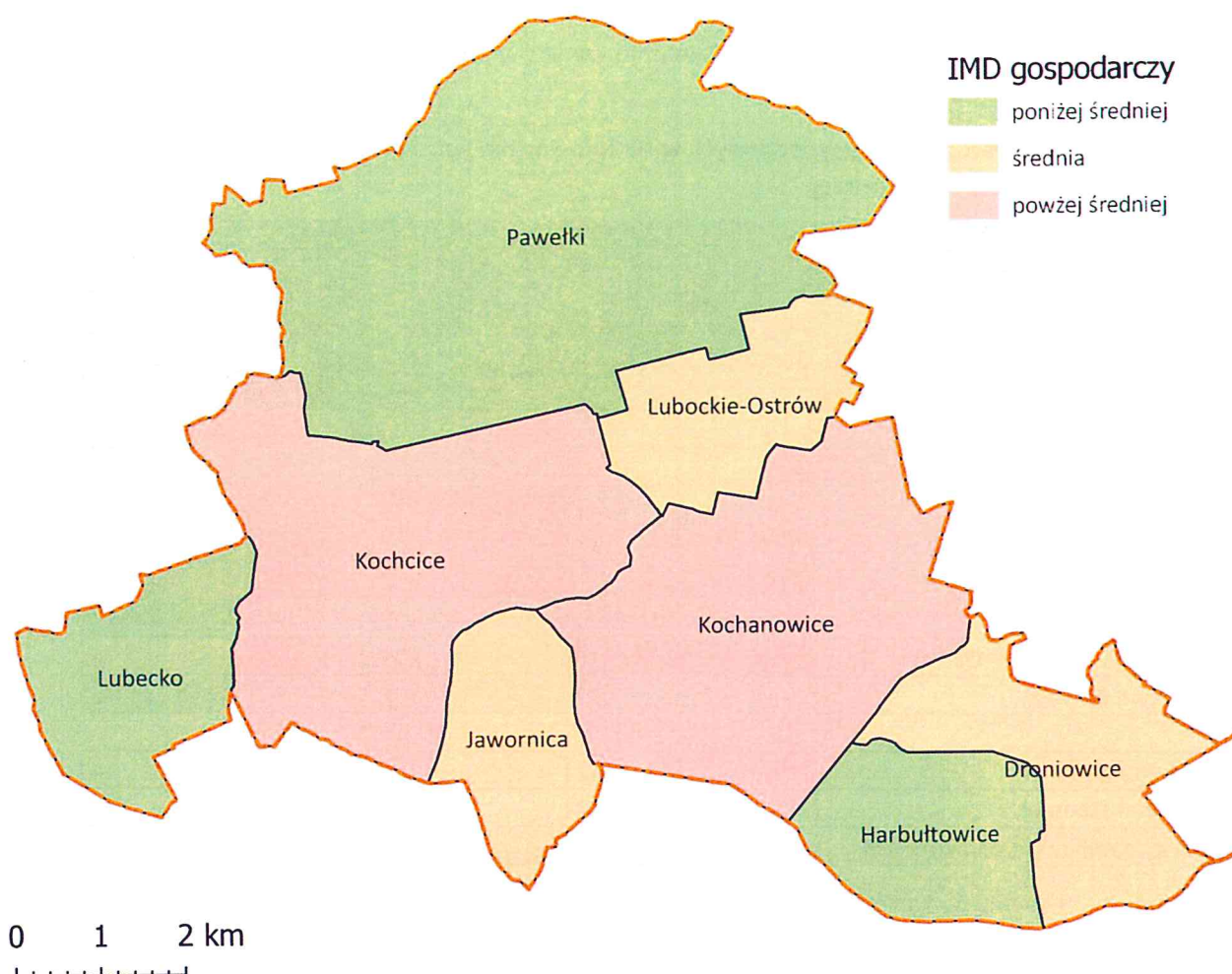
Tabela 5. Analiza uwarunkowań gospodarczych w Gminie Kochanowice na podstawie wskaźników specyficznych dla sfery gospodarczej

Sołectwo	Liczba nowych zarejestrowań w CE-IDG na 100 osób	Liczba wyrejestrowań w CEIDG na 100 osób	Wskaźnik syntetyczny IMD gospodarcze
Sołectwo Droniowice	0,00	0,25	4
Sołectwo Harbutowice	0,37	0,00	3
Sołectwo Jawornica	0,17	0,33	4
Sołectwo Kochanowice	0,37	0,32	5
Sołectwo Kochcice	0,42	0,31	7
Sołectwo Lubecko	0,39	0,00	3
Sołectwo Lubockie – Ostrów	0,85	0,00	4
Sołectwo Pawełki	0,00	0,13	2

Średnia / suma	0,32	0,17	4
Przedział średniej	0,27-0,40	0,14-0,21	3-4.
Wartość minimalna do korelacji	0,05	0,03	0,60
Wartość maksymalna do korelacji	0,08	0,04	1,00
Minimalny przedział wartości ujemnej	0,27	0,14	3,40
Maksymalny przedział wartości ujemnej	0,24	0,13	3,00
Minimalny przedział wartości dodatniej	0,37	0,19	4,60
Maksymalny przedział wartości dodatniej	0,40	0,21	5,00
Poniżej średniej			
Średnia			
Powyżej średniej			

Źródło: Opracowanie własne

Rycina 3. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk gospodarczych w Gminie Kochanowice

Źródło: Opracowanie własne

Analiza uwarunkowań środowiskowych

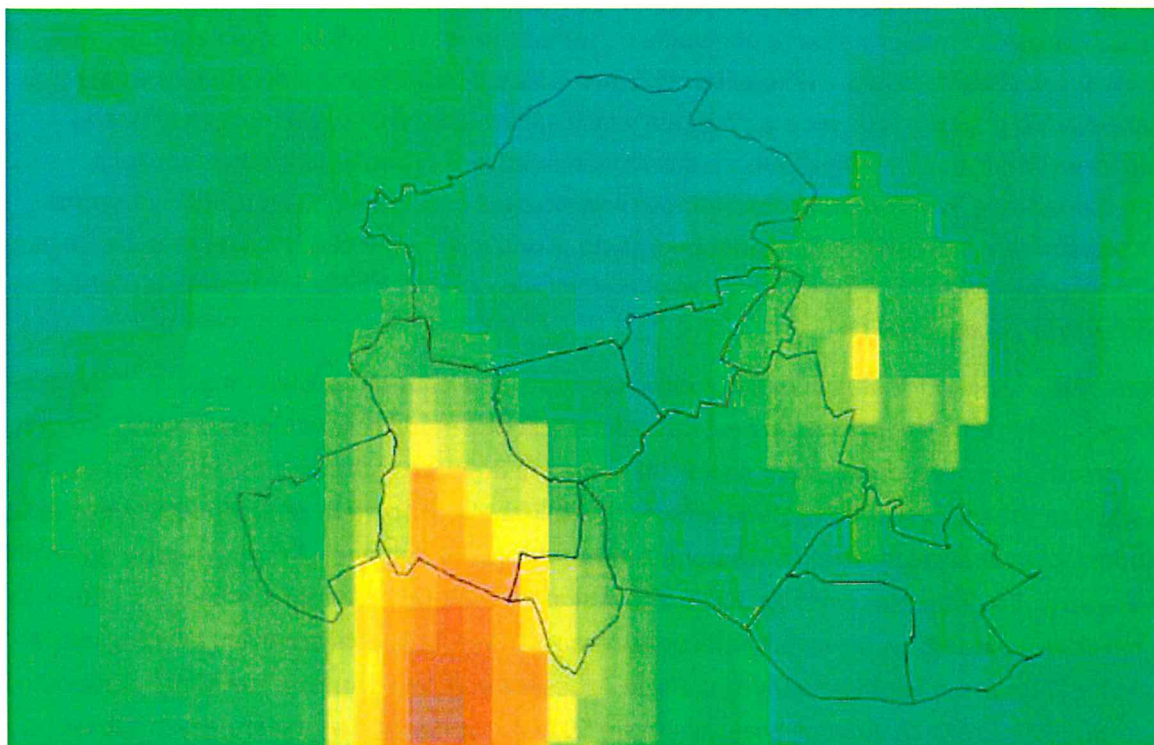
Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji kolejną przesłanką wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy jest natężenie problemów środowiskowych, w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. W celu analizy ww. uwarunkowań w pierwszej kolejności dokonano analizy obowiązujących w gminie dokumentów odnoszących się do sfery środowiskowej.

Analiza danych Mapy zagrożenia powodziowego województwa śląskiego wskazuje, że na terenie gminy nie występują obszary zagrożenia powodziowego. Nieznany obszar zagrożenia powodziowego zidentyfikowano jedynie w okolicach Potoku Kochanowickiego w Sołectwie Kochanowice.

Mimo poprawiającej się świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska region w dalszym ciągu boryka się z bardzo dużym zanieczyszczeniem powietrza, co spowodowane jest dużym udziałem przemysłu w gospodarce województwa. Istotnym problemem jest również niska emisja, spalanie

paliw kopalnych w mało wydajnych piecach w celu ogrzewania domów i mieszkań. Z analizy danych z ponad 3 tys. urządzeń Airly w Polsce wynika, że w zakresie stężenia pyłów PM_{2,5} roczna norma wyznaczona przez WHO w ubiegłym roku została przekroczona w 15 z 16 województw. Ponad 40% powierzchni gminy Kochanowice zajmują lasy. Znaczną część obszaru zajmuje Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą. Na terenie gminy znajduje się 19 drzew i krzewów ze statusem pomników przyrody. Są to głównie dęby szypułkowe (m.in. w Kochcicach), dęby czerwone, lipy drobnolistne, platany klonolistne, stanowisko różanecznika katawbijskiego o powierzchni 0,5 ha. Na terenie gminy brak stacji pomiarowych monitorujących jakość powietrza. Z tego też względu ocenę tej sfery oparto na analizie informacji zawartych w Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego (ORSPI).

Rycina 4. Obszar o obniżonej jakości powietrza (kolor pomarańczowy - żółty)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Otwartego Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego

Największe zagrożenia jakości powietrza na terenie gminy stanowią niska emisja pochodząca z indywidualnych systemów grzewczych oraz emisja transgraniczna – spoza granic gminy. Ponadto czynnik wpływający na obniżenie jakości powietrza stanowić może także ruch drogowy, w szczególności na drogach krajowych DK 11 i DK 46 przebiegających przez gminę. Zgodnie z danymi wskazanymi w dokumentach strategicznych powiatu lublinieckiego, na obszarze powiatu lublinieckiego w 2020 roku nie zostały przekroczone dopuszczalne normy takich zanieczyszczeń powietrza jak: dwutlenek siarki (SO₂), tlenek węgla (CO), ozon (O₃), beznen (C₆H₆). Miejscami przekroczone dopuszczalny poziom niektórych substancji: pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, tlenki azotu (NO_x), dwutlenek azotu (NO₂). Najwyższe stężenie zanieczyszczeń przypadało na okres zimowy w miesiącu grudniu. Można zatem przyjąć, że gmina Kochanowice leży w strefie niskiego stopnia uciążliwości ze względu na jakość powietrza. Do obszarów o obniżonej jakości powietrza, ze względu na stopień stężenia pyłów zawieszonych PM_{2,5} i PM₁₀ zaliczyć należy sołectwo graniczące z miastem powiatowym Lublińcem, tj. Kochcice.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kochanowice na lata 2018-2020 z perspektywą do roku 2025²⁰ wskazuje się, że problemem środowiskowym w gminie jest niska emisja. Kolejnym obszarem analizy uwarunkowań środowiskowych była zatem identyfikacja potocznie zwanych „kopciuchów”. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zwana „uchwałą antysmogową”. Zgodnie z jej zapisami instalacje niespełniające wymagań, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku powinny zostać wymienione zgodnie ze wskazanymi w uchwale antysmogowej terminami²¹.

Zgodnie z danymi UG Kochanowice łącznie na terenie gminy pozostaje 1164 źródeł ciepła do wymiany. Na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji w zakresie uwarunkowań środowiskowych poddano analizie wskaźnik Liczba kotłów do wymiany na podstawie inwentaryzacji źródeł ciepła (kotły klasy 3 i pozaklasowe). Analiza ta pozwoliła na wskazanie obszarów szczególnie problemowych wskazanych w sołectwach głównie w sołectwie Kochcice. Zmniejszenie emisji dwutlenku węgla realizowane będzie poprzez systemowe działania władz samorządowych w zakresie zwiększenia efektywności wykorzystania energii, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz edukacji społecznej. Zakłada się, iż największa oszczędność w wariancie docelowym w emisji CO² związana jest z wykorzystaniem Odnawialnych Źródeł Energii do produkcji energii elektrycznej oraz ciepła w sektorze budynków użyteczności publicznej, mieszkalnictwie oraz przemyśle i usługach, a także z termomodernizacji budynków.

Czynnikiem negatywnie oddziałującym na środowisko naturalne oraz na zdrowie mieszkańców szczególnie terenów wiejskich jest azbest. Azbest ma dalece szkodliwe oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz zdrowie osób narażonych na kontakt poprzez drogi oddechowe z pyłem zawierającym drobinki włókien azbestowych. Zalegające w płucach włókna mogą bowiem powodować zwłóknienie tkanki płucnej, czyli azbestozę, a także raka płuc i międzybłoniaka opłucnej. Z tego powodu do analiz przyjęto wskaźnik Ilość azbestu w m² na 100 osób. Wskaźnik ten obrazuje zagrożenie dla środowiska i zdrowia mieszkańców z tytułu obecności niezutylizowanych wyrobów azbestowych. Według aktualnych danych z 2023 roku, opublikowanych w Bazie Azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju, na terenie gminy Kochanowice znajdowało się 591 tys. kg wyrobów zawierających azbest pozostających do unieszkodliwienia, z czego 99,7% było we władaniu osób fizycznych. Z tej liczby pozostałych do unieszkodliwienia zostało na terenie gminy 331 tys. kg. o powierzchni 21 tys. m². Przeciętnie na każde 100 mieszkańców gminy przypada zatem około 417 m² wyrobów azbestowych. Najwięcej obiektów pokrytych azbestem znajduje się w sołectwie Lubockie – Ostrów (22%), następnie w sołectwach Kochcice (17%), Kochanowice (15%) i Lubecko (15%). Najkorzystniejsza sytuacja pod względem liczby azbestu do unieszkodliwiania odnotowana została w sołectwie Pawełki (jedynie 4%).

²⁰ Zob. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kochanowice na lata 2018-2020 z perspektywą do roku 2025 – Uchwała Nr XXXVII/299/18 Rady Gminy Kochanowice z dnia 31.08.2018 r.,

²¹ Zgodnie z zapisami uchwały antysmogowej dla tego typu instalacji istnieją 4 terminy wymiany:

- wymiana do 31.12.2021 r. gdy wiek kotła jest powyżej 10 lat (2006 r. i starsze), oraz dla instalacji bez tabliczek znamionowych,
- wymiana do 31.12.2023 r. gdy wiek kotła jest w przedziale od 5 do 10 lat (od 2007 r. do 2012 r.),
- wymiana do 31.12.2025 r. gdy wiek kotła jest poniżej 5 lat (od 2013 r. do 31.08.2017 r.),
- wymiana do 31.12.2027 r. gdy kocioł jest Klasy 3 lub 4 wg. Normy PN-EN 303-5:2012.

Zgodnie z inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest zlokalizowany na terenie Gminy Kochanowice przeprowadzonej z natury w 2010 roku wyroby azbestowe zewidencjonowane na terenie Gminy Kochanowice u osób prywatnych zabudowane były: w 69,95% na budynkach gospodarczych, w 14,95% na budynkach mieszkalnych i w 15,10% na innych zabudowaniach takich jak wiaty, altanki, budy dla psa lub wyroby luzem. W tym obszarze podejmowane są stałe działania w celu utylizacji azbestu w gminie zgodnie z opracowanym w 2011 roku Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających z terenu Gminy Kochanowice na lata 2011 – 2032.

Jednym z typowych zagrożeń środowiskowych są dzikie wysypiska śmieci. Jednakże z danych przedstawionych przez Urząd Gminy Kochanowice wynika, że w ostatnich latach nie odnotowano tego typu wysypisk na terenie gminy. Jednocześnie wszystkie zarejestrowane zaśmiecenia są na bieżąco usuwane, dzięki czemu można stwierdzić, iż tego typu zagrożenie środowiskowe w gminie nie jest zjawiskiem istotnym, różnicującym poziom występowania zagrożeń środowiskowych na terenie gminy.

W pozostałych miejscowościach nieliczne źródła ciepła zidentyfikowano do wymiany.

Na potrzeby analizy problemów środowiskowych wykorzystano poniższe wskaźniki:

- Ilość azbestu w m² na 100 osób - **destymulanta**
- Liczba kotłów do wymiany na podstawie inwentaryzacji źródeł ciepła na 100 osób – **destymulanta**
- Wskaźnik przekroczeń poziomu dopuszczalnego średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 (rocznie) - **destymulanta**

Poniżej zaprezentowano wyniki analiz statystycznych w zakresie uwarunkowań środowiskowych:

Tabela 6. Analiza uwarunkowań środowiskowych w Gminie Kochanowice na podstawie wskaźników specyficznych dla sfery środowiskowej

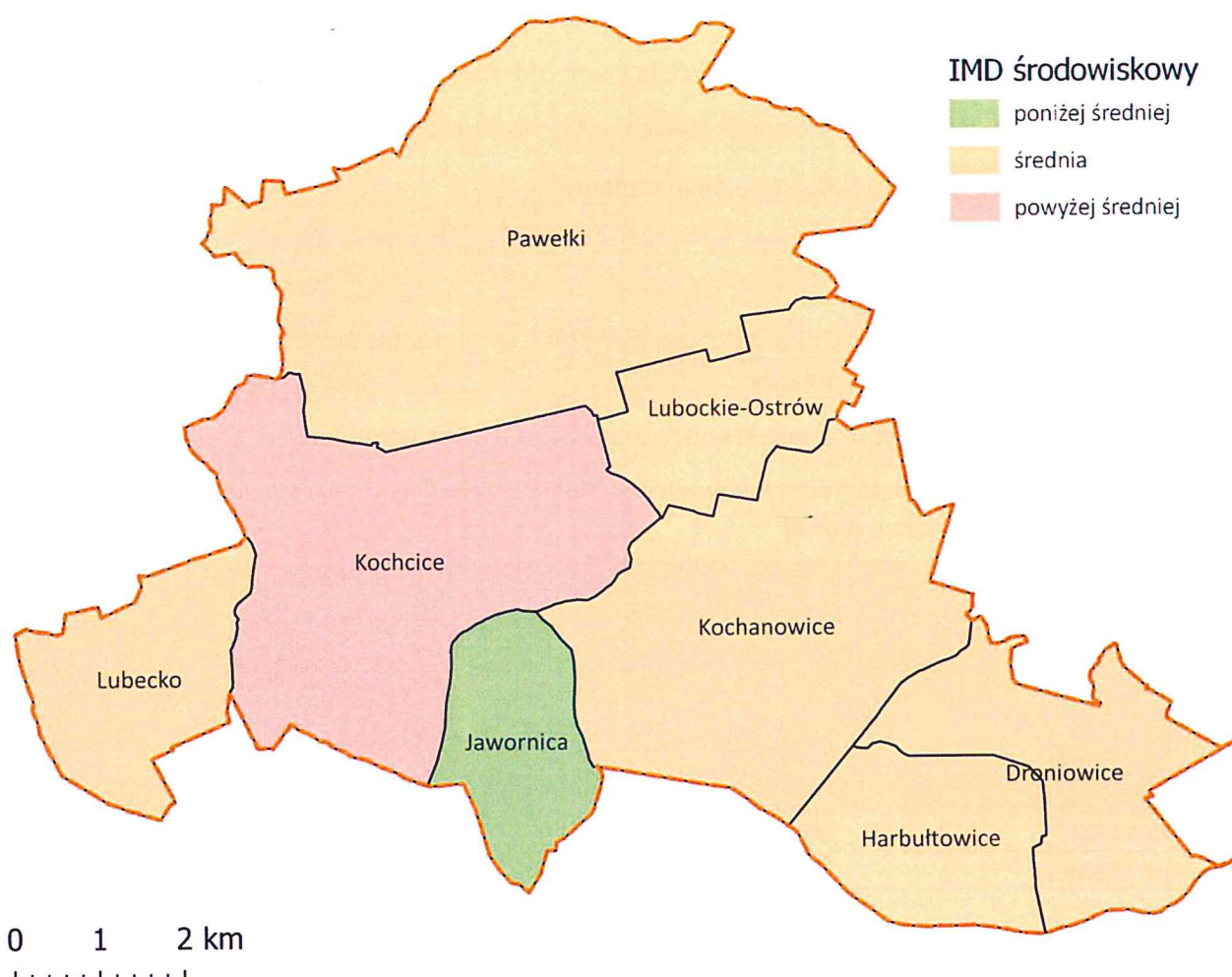
Sołectwo	Ilość azbestu w m ² na 100 osób	Wskaźnik przekroczeń poziomu dopuszczalnego średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 (rocznie)	Liczba kotłów do wymiany na podstawie inwentaryzacji źródeł ciepła (kotły klasy 3 i pozaklasowe)	Wskaźnik syntetyczny IMD środowiskowy
Sołectwo Droniowice	520,65	NIE	78	4
Sołectwo Harbułtów	583,64	NIE	42	5
Sołectwo Jawornica	265,34	NIE	85	3
Sołectwo Kochanowice	155,36	NIE	350	5
Sołectwo Kochcice	193,12	TAK	286	8
Sołectwo Lubecko	423,51	NIE	116	4
Sołectwo Lubockie – Ostrów	807,34	NIE	119	5
Sołectwo Pawełki	392,69	NIE	88	4

Średnia / suma	417,71	wskaźnik jakościowy	145,5	4,75
Przedział średniej	355-522	wskaźnik jakościowy	123-181	4-5,9
Wartość minimalna do korelacji	62,66	wskaźnik jakościowy	21,83	0,71
Wartość maksymalna do korelacji	104,43	wskaźnik jakościowy	36,38	1,19

Minimalny przedział wartości ujemnej	355,05	wskaźnik jakościowy	123,68	4,04
Maksymalny przedział wartości ujemnej	313,28	wskaźnik jakościowy	109,13	3,56
Minimalny przedział wartości dodatniej	480,36	wskaźnik jakościowy	167,33	5,46
Maksymalny przedział wartości dodatniej	522,13	wskaźnik jakościowy	181,88	5,94
Poniżej średniej				
Średnia				
Powyżej średniej				

Źródło: Opracowanie własne

Rycina 5. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk środowiskowych w Gminie Kochanowice

Źródło: Opracowanie własne

Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalno-technicznych

Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji kolejną przesłanką wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy jest natężenie problemów przestrzenno-funkcjonalnych – jest w szczególności niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej

jakości, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych. Z kolei – w zakresie uwarunkowań technicznych – przesłanką wyznaczenia obszaru rewitalizacji jest degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Przez teren gminy przechodzi droga krajowa nr 11 Katowice – Poznań i DK 46 Częstochowa – Opole, a także linie kolejowe biegnące równolegle do dróg krajowych w tych samych kierunkach. Bardzo dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych i powiatowych i ich połączenia z drogami krajowymi umożliwiają łatwy dojazd z każdego miejsca na terenie gminy do dużych ośrodków gospodarczych takich jak Katowice, Opole, Częstochowa. Gmina posiada rozwiniętą infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną. Z sieci wodociągowej korzysta 98% ludności gminy, z kanalizacyjnej – 77%. Kochanowice są gminą typowo rolniczą. Użytki rolne zajmują niemal połowę jej powierzchni. Kilka gospodarstw prowadzi wysokospecjalistyczną hodowlę bydła i trzody chlewnej. Przeważają jednak małe, rodzinne gospodarstwa rolne zajmujące się produkcją roślinną i zwierzęcą. Obok działalności rolniczej dobrze rozwija się drobna wytwórczość, handel i usługi.

Pośród głównych wyzwań rozwojowych gminy autorzy Strategii rozwoju gminy Kochanowice wskazali na liczne elementy uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalno-technicznych. Są nimi: brak terenów pod inwestycje, w tym wyznaczonej strefy ekonomicznej, zbyt mała liczba ścieżek rowerowych, zły stan dróg lokalnych lub ich brak w niektórych miejscowościach oraz brak sceny plenerowej przy Gminnym Ośrodku Kultury i Informacji.

Wskaźnik gęstości zaludnienia to stosunek liczby mieszkańców danego obszaru do powierzchni, którą ta ludność zamieszkuje. Podaje się go zwykle w osobach na 1 km. W woj. śląskim wynosi on 355 os./km², w powiecie lublinieckim natomiast 92 os./km² i z roku na rok rośnie; w Gminie Kochanowice wskaźnik ten to blisko 88 os./km². Wskaźnik ten jest zatem wielokrotnie niższy niż wartości dla regionu śląskiego. Czynniki determinujące zaludnienie obszaru to przede wszystkim charakter danej miejscowości. W sposób naturalny w Gminie wyższy poziom zaludnienia jest w miejscowości Kochanowice, jako swoiste centrum gminy niż na terenach sołectw z terenami rolniczymi, chociaż w ostatnich latach zaobserwować można znaczący wzrost liczby mieszkańców w gminie który osiedlają się na dotychczas typowo rolniczych miejscowościach. W konsekwencji dużego napływu mieszkańców w tych miejscowościach rośnie zapotrzebowanie na uzbrojenie terenu, utwardzenie dróg lokalnych czy - w związku z osiedlaniem się osób młodych – wzrostem zapotrzebowania na usługi oświatowe w placówkach przedszkolnych i szkolnych w Gminie. W tym kontekście na potrzeby analizy mającej na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego przyjęto niższy poziom wskaźnika gęstości zaludnienia jako destymulanta, z uwagi na to że na terenie powinny być realizowane większe inwestycje gminne mające na celu zapewnienie podobnego standardu życia mieszkańców jak w pozostałych częściach gminy. Z tych względów wskaźnik gęstości zaludnienia został przypisany do zestawu wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalno-technicznej, a nie społecznej. Pod kątem gęstości zaludnienia zidentyfikowano nasycenie problemów w Sołectwie Pawetki, gdzie wskaźnik ten jest blisko dziesięciokrotnie niższy niż średnia gminy.

Kolejnym istotnym obszarem analizy uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalno-technicznych była degradacja obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy. Urząd Gminy prowadzi gminną ewidencję zabytków Kochanowic, zgodnie z art. 4 Ustawy z dnia 17 września 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W gminnym rejestrze zabytków wpisanych jest 25 obiektów o charakterze świeckim i sakralnym. Rejestr zabytków - Wojewódzki Konserwator Zabytków obejmuje 4 obiekty²², w tym Zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem w Kochcicach. Jest to przykład zachowanego w pierwotnym układzie założenia pałacowo-parkowego wraz z folwarkiem. Typową wsią o charakterze letniskowym są Pawełki, zlokalizowane w pobliżu Kochcic. Wioska oddzielona jest od nich pasmem grzybodajnego lasu. W pobliżu znajdują się liczne stawy: Staw Kochcicki i Staw Ludwika (przy drodze do Kochcic), stawy: Wyrwidąb, Marian, Nowy i Wanda (między traktem na Zborowskie i Bogdałą), Staw Walek (przy drodze na Lubockie). W planie przestrzennego zagospodarowania gminy przewidziano dużo terenów letniskowych m. in. w Pawełkach, Ostrowie i Lubockiem, które aktualnie podlegają sukcesywnej zabudowie.

Kolejnym obszarem analizy było występowanie obiektów zabytkowych, których zły stan z uwagi na konieczne nakłady finansowe powinien być traktowany jako destymulanta rozwojowa. Autorzy licznych analiz dotyczących dokumentów roli i miejsce dziedzictwa kulturowego w procesie rewitalizacji widzą z jednej strony potencjał zawarty w dziedzictwie kulturowym i naturalnym, z drugiej – sama ochrona konserwatorska i konieczność dokonywania uzgodnień z odpowiednimi służbami są wskazywane jako jeden z czynników znacząco utrudniających bądź nawet uniemożliwiających przeprowadzenie inwestycji w ramach procesu wyprowadzania obszaru ze stanu kryzysowego. Jak pokazują przykłady przedstawione w Poradniku dziedzictwa kulturowego w rewitalizacji opracowanego przez Ministerstwo Rozwoju²³ – inspiracją do podejmowania wielu wartościowych inicjatyw, zarówno w sferze społecznej, jak i przestrzenno-funkcjonalnej. Stan zachowania dziedzictwa materialnego może być przesłanką do wyznaczania obszaru zdegradowanego lub zawężenia go, z racji znaczenia dla rozwoju gminy, do obszaru rewitalizacji. Nagromadzenie zabytków to w sytuacji brakujących środków na ich odnowę wymierna oznaka degradacji w sferze technicznej. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja jest bardziej niepożądana – wynika to z faktu, że obiekty zabytkowe nierzadko wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych, aby zapobiec ich degradacji. W miejscowości, gdzie odnotujemy nieruchome obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji lub rejestru zabytków, które jednocześnie charakteryzują się złym stanem technicznym z uwagi na wieloletnie zaniedbania, problemem jest nagromadzenie takich budynków. Ich modernizacja to znaczący wysiłek organizacyjny – a przede wszystkim finansowy. Obiekty zabytkowe mogą oczywiście stanowić potencjał rozwoju gminy i danej miejscowości. W wielu publikacjach poświęconej tej tematyce wskazuje się narzędzia służące do wykorzystania potencjału kulturowego miejscowości i gminy w oparciu o zasoby zabytków²⁴.

²² Obiekty zabytkowe na terenie gminy Kochanowice wpisane do rejestru zabytków: kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca, pałac, pocz. XIX w. wraz z zabudowaniami folwarcznym, zespół pałacowy i folwarczny, pocz. XX w.: - pałac, - park (nr rej. R/158 z 12/03/1940), - folwark (d. dwór, ob. budynek gospodarczy, wozownia, rządcówka, czworaki, stajnia, obora, „dom wdów”, gorzelnia, cieleśnik), kościół parafialny pw. Najświętszej Marii Panny

²³ Zob. Rola dziedzictwa kulturowego w rewitalizacji. Poradnik, red. Aleksandra Kułaczowska – Ministerstwo Rozwoju opracowanie Instytut Rozwoju Miast na zlecenie Ministerstwa Rozwoju, Warszawa 2018

²⁴ Zob. Zintegrowane zarządzanie dziedzictwem kulturowym w rozwoju lokalnym, Poradnik dla gmin, Narodowy Instytut Dziedzictwa Warszawa 2021

Obowiązkowym elementem programu rewitalizacji jest analiza potencjałów, która obejmuje zbadanie roli różnych przejawów dziedzictwa w budowaniu tożsamości mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zabytki w procesie rewitalizacji mają do odegrania bardzo ważną rolę, są endogennym potencjałem naszej miejscowości, zasobem nieodnawialnym, źródłem tożsamości lokalnej, jednym z najważniejszych elementów składających się na *genius loci* obszaru rewitalizacji, którego odkrycie jest koniecznym krokiem podczas wyprowadzania obszaru wymagającego naszej interwencji ze stanu kryzysowego. W przedmiotowej analizie dokonano zatem zaklasyfikowania wskaźnika pokazującego większą liczbę zabytków jako destymulanta, lecz pokazującego jednak potencjał do dalszego rozwoju gminy w oparciu o taką infrastrukturę. Analiza wskaźnika zagęszczenia zabytków (Liczba zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków na 100 osób) pozwolił na wskazanie miejsc gdzie natężenie problemów technicznych i funkcjonalnych będzie wyższe niż w pozostałych częściach gminy. Tak rozumiana sytuacja problemowa została zidentyfikowana przede wszystkim w sołectwie Kochcice, ale również w sołectwie Kochanowice.

W ramach analizy natężenia problemów przestrzenno-funkcjonalno i technicznych posłużono się wskaźnikami jakościowymi dotyczącymi odpowiednio stanu infrastruktury drogowej i poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej. Podkreślenia wymaga, że natężenie problemów w omawianym obszarze stanowi jedynie uzupełniającą przesłankę do wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Główną przesłanką jest bowiem natężenie problemów społecznych. Gmina nie dysponowała danymi dostępnymi ze statystyki publicznej lub będących w posiadaniu innych podmiotów pozwalających na dokonanie oceny i stwierdzenia niewystarczającego wyposażenia złego stanu technicznego i niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, w podziale na poszczególne jednostki urbanistyczne – w zakresie terenów zielonych. Mając na uwadze, że w zakresie zadań własnych Gminy jest utrzymanie terenów zieleni publicznej widza o poziomie problemów w tych sferach jest w posiadaniu UG Kochanowice. Nie jest jednak zbierana w sposób ustrukturyzowany i systematyczny na podstawie danych ilościowych. Konieczne było zatem zastosowanie miernika jakościowego do oceny stanu przedmiotowych uwarunkowań.

Odnosnie poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej zastosowano skalę jakościową bazującą na danych własnych Gminy pochodzącej z wewnętrznych ewidencji i obserwacji stanu aktualnego terenów zieleni. Analiza uwzględniała również przeznaczenie terenów wynikających ze Studium uwarunkowań przestrzennych gminy i dostępnych na tych terenach miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz dane pochodzące z okresowej inwentaryzacji zieleni prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody i zabytków, która została znowelizowana 17 czerwca 2017 roku.

Tabela 7. Klasyfikacja ocen na potrzeby pomiaru poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej

Ocena	Opis kryterium
1- zdegradowane	Tereny zielone są zdegradowane, zniszczone, nieuporządkowane
2- brak	Brak nasadzenia krzewów i drzew, brak infrastruktury użyteczności publicznej tj. ławki czy kosze na śmieci, tereny zielone są niewykorzystywane w sposób zgodny z przeznaczeniem, brak oświetlenia
3- stan średni	Tereny zielone użytkowane na cele społeczne i rekreacyjne są nieuporządkowane, ławki, kosze na śmieci zlokalizowane na terenie są

	często niszczone, istniejące place zabaw na terenach zielonych wymagają modernizacji
4- dobry	Tereny zielone są uporządkowane, nowe lub odrestaurowane, tereny wykorzystane do celów rekreacyjnych, dodatkowo do celów pozostałych przez mieszkańców np. przez koło łowieckie czy organizacje pozarządowe.

Źródło: opracowanie własne

Analiza wskaźnika poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej pozwoliła na wskazanie takich miejscowości gdzie występują tego typu problemy techniczne, na które mogą oddziaływać działania rewitalizacyjne. W wyniku analizy tego wskaźnika wskazano występowanie sytuacji problemowej w sołectwach Kochanowice i Kochcice.

Finalnie, do analizy uwarunkowań technicznych przyjęto dane o liczbie kolizji drogowych. Na podstawie danych pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu dotyczących zdarzeń drogowych zaistniałych w 2022 roku na terenie gminy Kochanowice z podziałem na miejscowości ich zaistnienia. Na podstawie tych danych liczba zdarzeń drogowych utrzymuje na niezmiennym poziomie. Spośród wszystkich notowanych 48 kolizji drogowych, blisko połowa miała miejsce na terenie Sołectwa Kochanowice (20), następnie w sołectwie Lubecko (13). Na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego przyjęto wskaźnik odnoszący tą liczbę do liczby ludności danego sołectwa (Liczba kolizji drogowych na 100 osób). Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych. Analiza danych z uwzględnieniem tego wskaźnika pokazała natężenie problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalno-technicznej w sołectwie Harbutowice, Lubecko, Kochanowice. Wpływ na relatywnie wysoki poziom występowania zdarzeń drogowych w centralnej części gminy ma przede wszystkim wysokie natężenie ruchu pojazdów, spowodowane nagromadzeniem instytucji publicznych i punktów handlowo-usługowych skupionych w Kochanowicach zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia drobnych stłuczek i kolizji.

W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalno-technicznych dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- Wskaźnik gęstości zaludnienia (osoby/km²) – **stymulanta**
- Liczba obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 osób- **destymulanta**
- Wskaźnik poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej – **destymulanta**
- Liczba kolizji drogowych na 100 osób – **destymulanta**

Rycina 6. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział IV. Wybór obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje wynik analizy obszaru z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. poz. 1696), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także nie-wystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Wprowadzenie

Wybór obszarów wskazanych do objęcia procesem rewitalizacji jest wynikiem gruntownej diagnozy zjawisk kryzysowych występujących na jej terenie oraz wynikiem ustalenia ich koncentracji terytorialnej. W oparciu o przeprowadzone analizy ilościowe i jakościowe oraz wyznaczone na ich podstawie strefy wysokiej koncentracji negatywnych zjawisk wyznaczono granice obszarów zdegradowanych. Obszary te dały podstawę do przeprowadzenia konsultacji społecznych. Szczegółowa analiza wyników diagnozy czynników kryzysowych oraz badanie ankietowe mieszkańców, umożliwiły wyznaczenie obszarów zdegradowanych. Podsumowując proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji należy wskazać, że podstawę wyznaczenia obszaru

Tabela 8. Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice na podstawie wskaźników specyficznych dla sfery przestrzenno-funkcjonalno-technicznej

Ulica	Liczba mieszkańców na 2022 rok	Powierzchnia w km ²	Wskaźnik gęstości zaludnienia (osoby/km ²)	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 osób	Wskaźnik poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej	Liczba zdarzeń drogowych na 100 osób	Wskaźnik syntetyczny IMD przestrzenno-funkcjonalno-techniczny
Sołectwo Droniowice	402	6,75	59,56	0,25	3	0,25	7
Sołectwo Harbutówice	269	5,10	52,75	0,37	3	1,49	10
Sołectwo Jawornica	603	3,30	182,73	0,33	3	5,00	5
Sołectwo Kochanowice	2166	14,17	152,86	0,51	4	0,92	10
Sołectwo Kochcice	1905	16,00	119,06	0,89	4	0,37	10
Sołectwo Lubecko	774	5,70	135,79	0,78	3	1,68	10
Sołectwo Lubockie – Ostrów	586	4,96	118,15	0,34	3	0,00	6
Sołectwo Pawelki	219	24,58	8,91	0,91	3	0,00	10
Średnia / suma	6924	80,56	103,72	0,55	3,25	1,21	8,50
Przedział średniej			88-129	0,47-0,68		0,55-0,81	8-9
Wartość minimalna do korelacji			15,56	0,08	0,49	0,18	0,43
Wartość maksymalna do korelacji			25,93	0,14	0,81	0,30	0,85
Minimalny przedział wartości ujemnej			88,17	0,47	2,76	1,03	8,08
Maksymalny przedział wartości ujemnej			77,79	0,41	2,44	0,91	7,65
Minimalny przedział wartości dodatniej			119,28	0,63	3,74	1,40	8,93
Maksymalny przedział wartości dodatniej			129,66	0,68	4,06	1,52	9,35
Poniżej średniej							
Średnia							
Powyżej średniej							

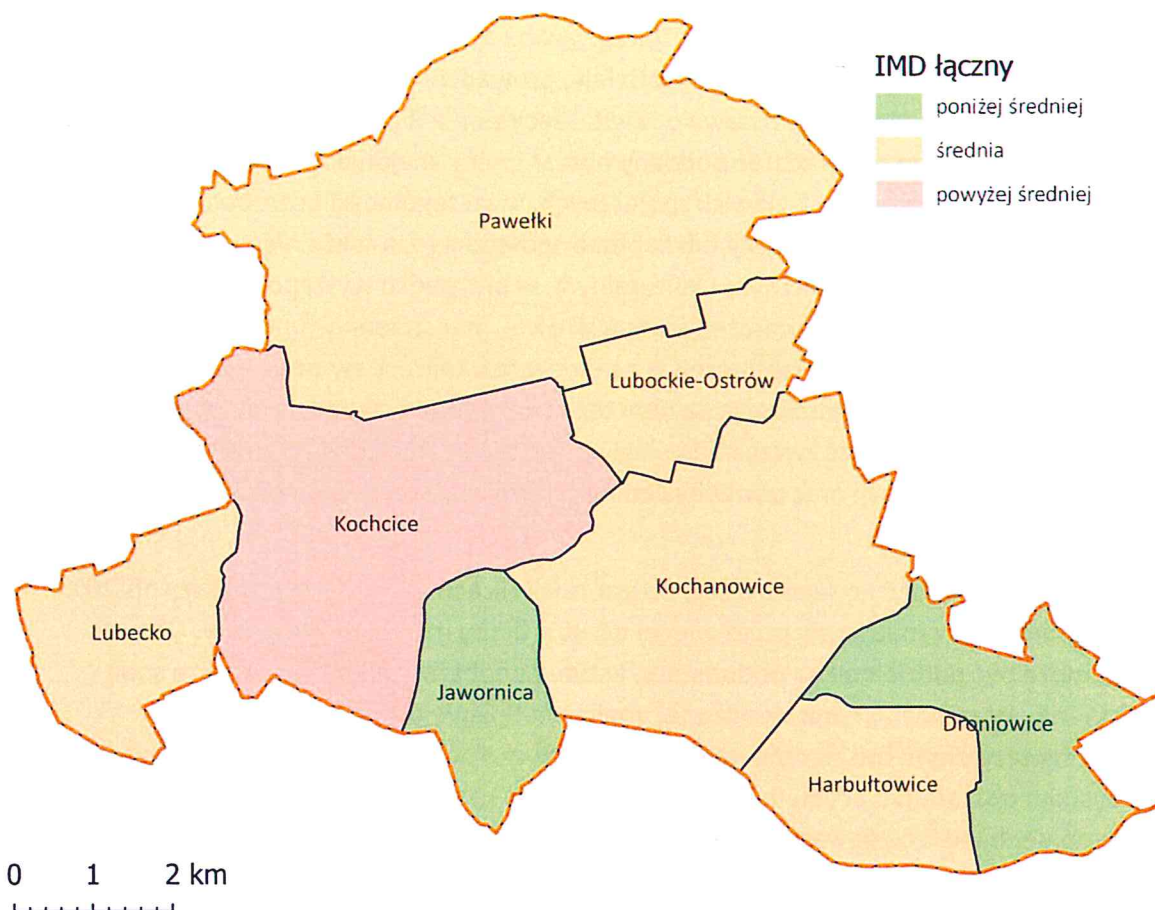
zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowiła analiza, w której wykorzystane zostały obiektywne i weryfikowalne mierniki (wskaźniki) i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. W stosunku do każdego wskaźnika określono czy jest tzw. stymulantą, czy destymulantą rozumianą jako wskazanie, że wysokie wartości wskaźnika świadczą o występowaniu zjawiska pozytywnego przy stymulancie i zjawiska negatywnego przy destymulancie. W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono jednostki gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z natężenia problemów społecznych i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Tabela 9. Zbiorcza analiza uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice

Ulica	Liczba mieszkańców na 2022 rok	Powierzchnia w km ²	IMD Społeczne	Wskaźnik syntetyczny IMD gospodarcze	Wskaźnik syntetyczny IMD środowiskowy	Wskaźnik syntetyczny IMD przestrzenno-funkcjonalno-techniczny	Wskaźnik syntetyczny IMD łącznie
Sołectwo Droniowice	402	6,75					6
Sołectwo Harbutowice	269	5,10					8
Sołectwo Jawornica	603	3,30					5
Sołectwo Kochanowice	2166	14,17					10
Sołectwo Kochcice	1905	16,00					15
Sołectwo Lubecko	774	5,70					8
Sołectwo Lubockie – Ostrów	586	4,96					7
Sołectwo Pawelki	219	24,58					10
Średnia / suma	6924	80,56					8,63
Przedział średniej							7-10.
Wartość minimalna do korelacji							1,29
Wartość maksymalna do korelacji							2,16
Minimalny przedział wartości ujemnej							7,33
Maksymalny przedział wartości ujemnej							6,47
Minimalny przedział wartości dodatniej							9,92
Maksymalny przedział wartości dodatniej							10,78
Poniżej średniej							
Średnia							
Powyżej średniej							

Źródło: Opracowanie własne

Rycina 7. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z Wytycznymi w obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych dlatego też na potrzeby wyliczenia finalnego wskaźnika deprywacji IMD wartości IMD społecznego zostały przyjęte zgodnie otrzymaną wartością liczbową. W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono jednostki gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z natężenia problemów społecznych i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Na podobszarach rewitalizacji dokonano pogłębionej analizy dzięki realizacji spaceru studyjnego. Dodatkowymi argumentami wyznaczającym obszary, jako „do zrewitalizowania” są ważne funkcje społeczno-gospodarcze oraz stan zagospodarowania terenów możliwych do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. W ramach przeprowadzonej analizy został wyznaczony obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji, które są obszarami tożsamymi. Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych dlatego do obszaru zdegradowanego zaliczone zostały tylko jednostki administracyjne, dla których zidentyfikowano występowanie w sferze społecznej. Wymienione powyżej wydzielone

podobszary wskazują na potrzebę wprowadzenia działań naprawczych i wyprowadzenia z sytuacji kryzysowej, a w konsekwencji umożliwienia wskazanym podobszynom warunków do rozwoju w kontekście zarówno społecznym, infrastrukturalnym, środowiskowym, urbanistycznym.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. stanowi, że działaniom rewitalizacyjnym może zostać poddany obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. W opracowaniach specjalistycznych z zakresu rewitalizacji zwraca się uwagę na różne przesłanki delimitacji obszaru rewitalizacji. Są nimi też takie czynniki jak znaczenie obszaru do rewitalizacji dla Gminy, zasadność zwracania uwagi na występowanie korzyści zewnętrznych przy realizacji programu rewitalizacji oraz potrzeby Gminy, w tym w zakresie spójności i strategii rozwojowej.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. **W ramach przeprowadzonej analizy natężenie problemów mierzone wskaźnikiem syntetycznym IMD łącznie wykazało Sołectwo Kochcice.** Obszar zdegradowany jest przede wszystkim obszarem o problemach społecznych. Nie można wykluczyć faktu, że znajdują się na nim obszary zaniedbane lub zdewastowane, jednak nie należy utożsamiać tych zjawisk.

Zgodnie z wymaganiami ustawy o rewitalizacji opracowane zostały mapy podobszarów rewitalizacji w skali 1:5000 (arkusze). Z uwagi na konieczność ujęcia w obszarze rewitalizacji jedynie terenów zamieszkanym konieczne było zawężenie całego obszaru danej jednostki urbanistycznej (sołectwa lub miejscowości) **do terenu zabudowanego i zamieszkałego oraz ewentualnie terenów przyległych zapewniających spójność obszaru i istotnych do prowadzenia działań rewitalizacyjnych. Metoda użyta do wyznaczenia granic obszarów rewitalizacji była wymuszona przez duże rozproszenie zabudowy w całej gminie.** Dlatego przyjęto następującą procedurę:

- 1) wyznaczono heksagony o powierzchni 1 ha dla całej gminy - stworzona została siatka heksagonalna.
- 2) obliczono gęstość zabudowy dla wszystkich heksagonów.
- 3) obliczono warunek brzegowy wejścia do obszaru rewitalizacji w następujący sposób: do obszaru zaliczą się te heksagony, których gęstość zabudowy $\geq$ średnia gęstość + odchylenie standardowe, czyli jeśli gęstość będzie $\geq 2,07$.
- 4) za pomocą algebry mapowej wybrano te działki, które przecinają się z heksagonami wybranymi w punkcie 3; odrzuciłem te działki niezabudowane, które nie wpływały na nieciągłość obszaru.
- 5) wybór działek dodatkowo podyktowany był oceną zwartości zabudowy, tzn. wybrane zostały jedynie skupiska heksagonów. Kroki 4-5 dotyczyły już tylko miejscowości wskazanych przez analizę

wskaźnika syntetycznego IMD. W sumie opracowanych zostały arkusze map w skali 1:5000 mieszczących się na wydruku A4 z marginesem lewym i prawym 1,5 cm.

Tabela 10. Prezentacja liczby ludności i powierzchni obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Kochanowice w stosunku do limitów ustawy o rewitalizacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	Liczba ludności na 2022 r. [mieszkańcy]	Odsetek ludności obszaru rewitalizacji w stosunku do ludności gminy	Powierzchnia [km ²]	Odsetek powierzchni obszaru w stosunku do ludności gminy
Obszar zdegradowany	1905	27,51%	2,5	3,10%
Obszar rewitalizacji	1905	27,51%	2,5	3,10%

Źródło: opracowanie własne

Pogłębiona analiza problemów obszaru rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji koncentrują się problemy w sferze społecznej, gospodarczej oraz funkcjonalnej i środowiskowej.

Tabela 11. Syntetyczne dane diagnostyczne dotyczące obszaru rewitalizacji Sołectwo Kochcice

Wskaźniki odnoszące się do sfery społecznej

Sołectwo	Liczba miesz- kańców na 2019 rok	Liczba miesz- kańców na 2022 rok	Zmiana liczby miesz- kańców w latach na 100 miesz- kańców	Liczba ludno- ści w wieku nieprodukcyj- nym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób korzystają- cych ze świadczeń pomocy społecznej na 100 osób	Liczba osób korzystają- cych ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 100 osób	Liczba osób korzystają- cych ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. alkoholiz- mu na 100 osób	Liczba osób niepełno- sprawnych pobierają- cych świad- czenia z tyt. opieki spo- łecznej na 100 osób	Liczba nie- bieskich kart na 100 osób	Liczba osób bez- robotnych na 100 osób	Frekwen- cja wy- borcza	Wskaźnik synte- tyczny IMD spo- łeczne
Sołectwo Kochcice	1956	1905	-0,51	58,30	3,52	1,45	0,00	1,08	0,001	2,62	46,69%	28

Wskaźniki odnoszące się do sfery gospodarczej

Sołectwo	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG na 100 osób	Liczba wyreje- strowań w CEIDG na 100 osób	Wskaźnik synte- tyczny IMD go- spodarcze
Sołectwo Kochcice	0,42	0,31	7

Wskaźniki odnoszące się do sfery środowiskowej

Sołectwo	Ilość azbestu w m ² na 100 osób	Wskaźnik przekro- czeń poziomu do- puszczalnego śred- niodobowego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 (rocznie)	Liczba kotłów do wymiany na pod- stawie inwentary- zacji źródeł ciepła (kotły klasy 3 i po- zaklasowe)	Wskaźnik synte- tyczny IMD środo- wiskowy
Sołectwo Kochcice	193,12	TAK	286	8

Wskaźniki odnoszące się do sfery przestrzenno-funkcjonalno-technicznej

Ulica	Liczba mieszkań- ców na 2022 rok	Powierzchnia w km ²	Wskaźnik gęstości załadnienia (osoby/km ²)	Liczba obiektów zabytkowych uję- tych w Gminnej Ewidencji Zabyt- ków na 100 osób	Wskaźnik po- ziomu zdegra- dowania tere- nów zieleni pu- blicznej	Liczba zda- rzeń drogo- wych na 100 osób	Wskaźnik synte- tyczny IMD prze- strzenno-funkcjo- nalno-techniczny
Sołectwo Kochcice	1905	16,00	119,06	0,89	4	0,37	10

Wskaźniki pozwalające na wyliczenie łącznie syntetycznego wskaźnika IMD dla podobszaru rewitalizacji

Ulica	Liczba mieszkańców na 2022 rok	Powierzchnia w km ²	IMD Społeczne	Wskaźnik syntetyczny IMD gospodarcze	Wskaźnik syntetyczny IMD środowiskowy	Wskaźnik syntetyczny IMD przestrzenno- funkcjonalno- techniczny	Wskaźnik syntetyczny IMD łącznie
Sołectwo Kochcice	1905	16,00					15

Źródło: opracowanie własne

Analiza lokalnych potencjałów występujących na terenie obszaru rewitalizacji stanowi, w myśl ustawy, niezbędny element pogłębionej diagnozy zjawisk problemowych. Lokalne potencjały to zasoby, które można i trzeba wykorzystać w celu zapobiegania powstawaniu negatywnych zjawisk lub ich eliminacji, to szanse i możliwości zlokalizowane na obszarze, które mogą wspierać proces rewitalizacji. Jak już wcześniej wykazano obszar rewitalizacji dotyka szereg różnorodnych problemów, które współwystępują ze sobą na stosunkowo niedużej przestrzeni. Oprócz bezrobocia, ubóstwa, których skala i natężenie wskazuje na to, że są to najważniejsze problemy w tej przestrzeni gminy, należy wymienić także problem niskiej aktywności społecznej, zjawisko starzejącego się społeczeństwa, jak również znaczną skalę zjawiska związanego z niepełnosprawnością oraz ciężką lub długotrwałą chorobą.

Obszar charakteryzuje się znacznym odpływem mieszkańców oraz, podobnie jak w całej gminie Kochanowice, starzeniem się społeczeństwa. Wyznaczony w toku prac analitycznych i partycypacyjnych obszar charakteryzuje się również niskim poziomem przedsiębiorczości. Obszar cechuje niższy niż przeciętny w gminie wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność. Na wyznaczonym terenie można wskazać również problemy związane z występowaniem miejsc, działek z przynależnymi im obiektami, których elementy zawierają azbest. Obszar ze względu na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch dróg krajowych narażony jest również na negatywny wpływ transportu drogowego, w tym w zakresie uciążliwości hałasu oraz niskiej emisji. W delimitowanej przestrzeni występują tereny wymagające działań w sferze odtworzeniowej i modernizacyjnej, dotyczy to w głównej mierze byłego PGR (dawny folwark), który stanowi zasób o znacznym potencjale, lecz jego stan techniczny uniemożliwia jego wykorzystanie. Równocześnie w odniesieniu do koncentracji mieszkańców, niewystarczająca jest tutaj infrastruktura rekreacyjna, jak również brak miejsc umożliwiających w wystarczającym zakresie rozwijanie aktywności społecznych i gospodarczych.

W oparciu o konsultacje i partycypację społeczną zdefiniowano grupę czynników, które mogą wspierać oraz stanowić przeszkodę w realizacji procesów rewitalizacji tego obszaru.

Tabela 12. Potencjały i bariery rozwoju obszaru rewitalizacji Kochcice

Wymiary rewitalizacji	Potencjały rewitalizacji Jakie zasoby / czynniki można wykorzystać na rzecz rewitalizacji?	Bariery rewitalizacji Jakie bariery / czynniki mogą utrudnić / blokować ich rewitalizację?
Kapitał ludzki, kapitał społeczny, sytuacja społeczna, warunki życia w miejscu zamieszkania	- działające aktywnie podmioty pozarządowe (OSP w Kochcicach, Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich Kochcice w Województwie Śląskim, Stowarzyszenie Nasze Kochcice, LGD Leśna Kraina Górnego Śląska z siedzibą w Koszęcinie, Stowarzyszenie Miłośników Gminy Kochanowice) - działalność klubów sportowych (LKS Mechanik Kochcice, Klub Strzelecki Jura, Klub Sportowy „SKAL-LUB” Kochcice),	- niska skłonność do podnoszenia poziomu wykształcenia i kompetencji wśród mieszkańców, - niskie kompetencje w zakresie rozwoju organizacji pozarządowych, - słabnące więzi międzypokoleniowe mieszkańców

	- liczne wydarzenia i imprezy organizowane przez samorząd, NGO i mieszkańców (Kochcickie Święto Sportu i Rozrywki)	
Struktura gospodarcza, warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i przyciągania inwestycji, rynek pracy	- kwalifikacje zawodowe mieszkańców, - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Kochcicach i świadczone na wysokim poziomie usługi rehabilitacyjne, w tym elektro lecznictwo, parafinoterapia, światłolecznictwo, kinezyterapia, muzykoterapia - w tej chwili placówka dysponuje 90 łózkami rehabilitacyjnymi; możliwość pozyskania na działania konserwatorskie i modernizacyjne obejmujących zabytkowy budynek pałacowy w Kochcicach ze źródeł Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach oraz z budżetu Województwa Śląskiego. Obiekt zarządzany przez Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej im. dr Janusza Daaba w Piekarach Śląskich	- niski poziom przedsiębiorczości Mieszkańców dawnego terenu PGR Kochcice - brak gminnych terenów inwestycyjnych
Ład przestrzenny, wyposażenie infrastrukturalne, łączność komunikacyjna	- istniejące tereny i obiekty o znacznym stopniu zdegradowania możliwe do zagospodarowania na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze, - bliskość szlaków drogowych DK11 i DK46, - podjęte w ostatnich latach działania inwestycyjne w budynkach dawnego folwarku – sala z możliwością przeznaczenia na sale widowiskową, sala projekcyjna	- słaba dostępność komunikacyjna sołectwa do placówek publicznych, - brak odpowiednich środków na realizację zamierzeń inwestycyjnych, - ograniczenie zainteresowanie mieszkańców i lokalnych NGO's w działania rewitalizacyjne - wpisu do rejestru zabytków objęty strefą ochrony konserwatorskiej (Nr w rej. zabytków dawnego woj. częstochowskiego A/499), do rejestru wpisany jest Zespół pałacowo-parkowy, w tym: Pałac, Park z ogrodzeniami i bramami, Wozownia, woźnicówka i stajnia, Rządcówka Gorzelnia, 5 budynków, mieszkalnych, Budynek mieszkalny („Dom wdów”), Cielętnik, Spichlerz, Obora.
Środowisko, jakość życia	- historia i marka rodu Ballestremów - rodziny arystokratycznej, pochodzącej z północnych Włoch - unikatowe zasoby środowiskowe parku otaczającego pałac w Kochcicach, znajdują się w nim dęby, które dziś osiągają wiek 300 lat.	- brak wystarczającej ilości miejsc do uprawiania aktywności fizycznej, - niska emisja – znaczna liczba źródeł ciepła wymagających wymianie 24% (286 spośród 1164 na terenie gm. Kochanowice)

	- położenie bezpośrednio przy obszarze Parku Krajobrazowego Lasy nad górną Liswartą - liczne nagrody w konkursach organizowanych przez Zarząd Województwa Śląskiego pn. „Piękna Wieś Województwa Śląskiego”	
--	--	--

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kochanowice z 2008 roku na obszarze sołectwa Kochcice szczególne znaczenie pod kątem działań rewitalizacyjnych przypisuje się następującym obiektom: tereny byłego państwowego gospodarstwa rolnego wraz z zabudowaniami, kapliczki, obiekty starej zabudowy wiejskiej przy ul. XX-lecia, tereny byłej spółdzielni kółek rolniczych przy cmentarzu, poeksploatacyjny teren żwirowni, strzelnica myśliwska oraz teren przy oczyszczalni ścieków.

Obszar rewitalizacji niewątpliwie posiada istotne atuty, które powinny zostać wykorzystane w tworzeniu części operacyjnej programu rewitalizacji. Tymi atutami są przede wszystkim neobarokowy pałac Ludwika von Ballestrema wraz z malowniczym parkiem oraz zabudowania na terenie po byłym PGR budynku zabytkowej gorzelni zlokalizowanej w Kochcicach. Gorzelnia wchodzi w skład zabudowań pałacowych z początku XX wieku z 1903 roku. Neobarokowy pałac wybudowano w latach 1906–1909. Wokół pałacu został założony rozległy park. Ostatnim właścicielem (do 1945 roku) był hrabia Ludwik von Ballestrem. Od 20 marca 1963 roku w pałacu Pałac Ludwika Karola von Ballestrema w Kochcicach funkcjonuje Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji. Pałac jest zachowany w dobrym stanie. Dyrekcja Ośrodka została nagrodzona w 1992 roku Złotym Medalem Ministra Kultury i Sztuki za utrzymanie przypałacowego parku. Zabudowania pałacowe wpisane są do Rejestru zabytków nieruchomości woj. śląskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Zabytkowe obiekty znajdujące się w obrębie byłego folwarku to: ujeżdżalnia (w trakcie rewitalizacji) zlokalizowana w zabudowie szeregowej z pozostałymi zabudowaniami folwarcznymi takimi jak stajnia, wozownia, kuźnia i stolarnia oraz dalej na północ rządówka, cielętnik, spichlerz, pięć budynków mieszkalnych oraz budynek przemysłowy – gorzelnia, będący głównym budynkiem założenia folwarcznego. Przedmiotowy teren to przestrzeń/teren na północ od głównych zabudowań folwarku, będąca jednym z kierunków dojazdu do kompleksu.

Dzięki wsparciu środków RPO WSL 2014-2020 oraz środków własnych gminy budynki gorzelni przeszły rewitalizację i stanowią potencjał do dalszego zagospodarowania na cele edukacyjną, kulturalną, społeczną. W budynkach planowane jest stworzenie siedziby spółdzielni socjalnej utworzonej dla mieszkańców rewitalizowanego obszaru Gminy Kochanowice.

Zdjęcie 1. Budynki około folwarczne z potencjałem przeznaczenia na obiekty użyteczności publicznej

Źródło: UG Kochanowice

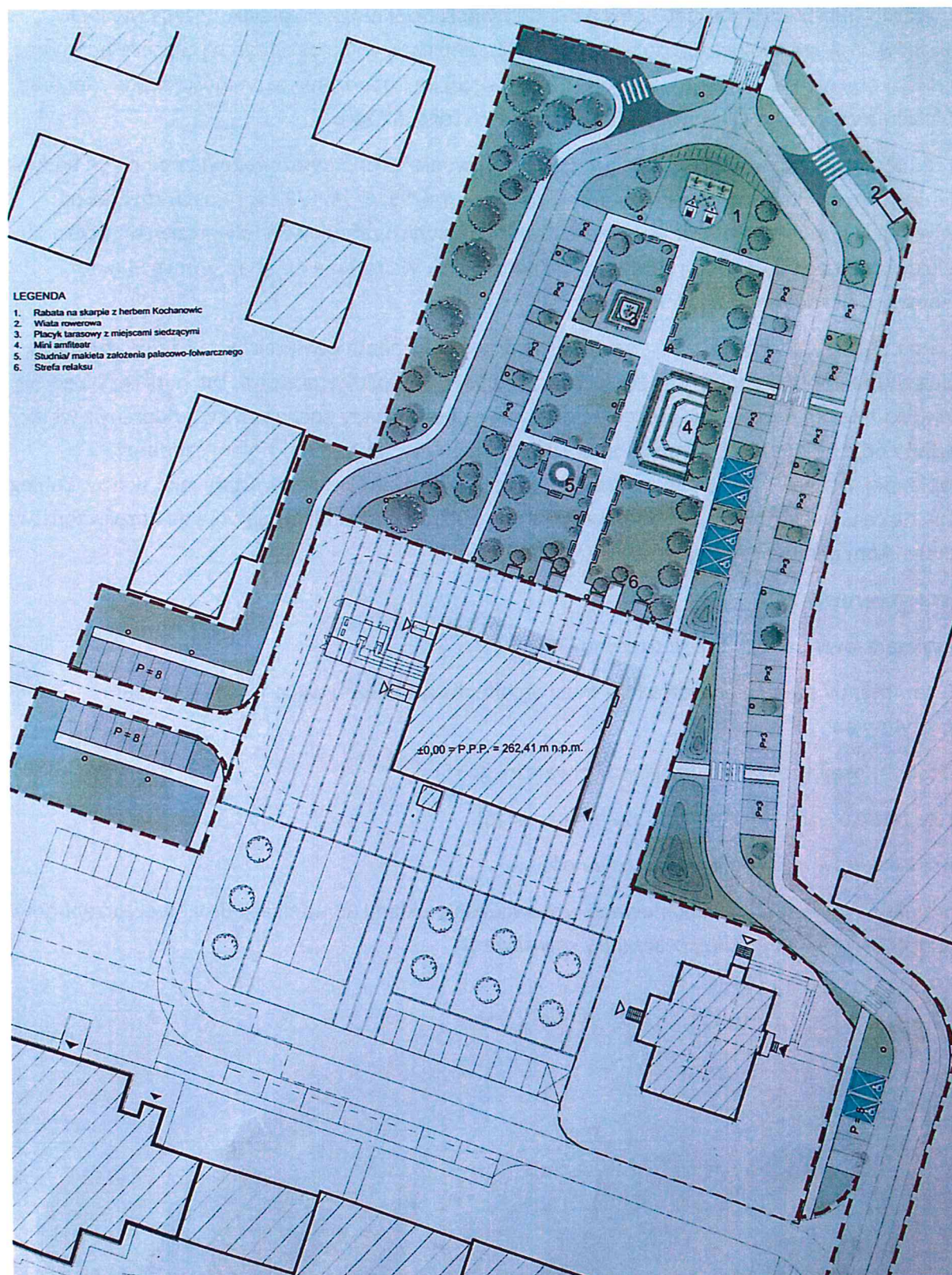
W obiektach prac remontowych, odtworzeniowych i adaptacyjnych do nowych funkcji. Z drugiej strony zasób ten stanowi znaczny, niewykorzystany potencjał mogący sprzyjać rozwiązywaniu problemów w sferze społecznej, poprzez adaptację pomieszczeń na cele tego typu działalności oraz stworzenie nowej, atrakcyjnej przestrzeni, pozwalającej na pobudzanie aktywności społecznej oraz podniesienie walorów turystycznych i inwestycyjnych tego obszaru.

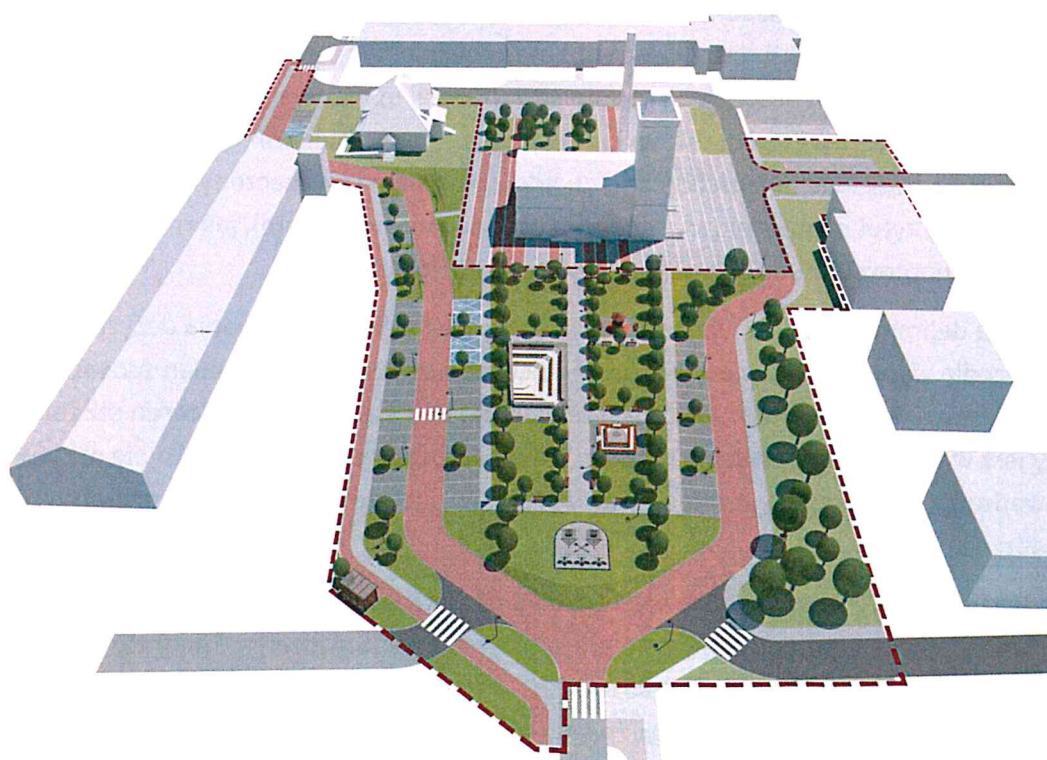
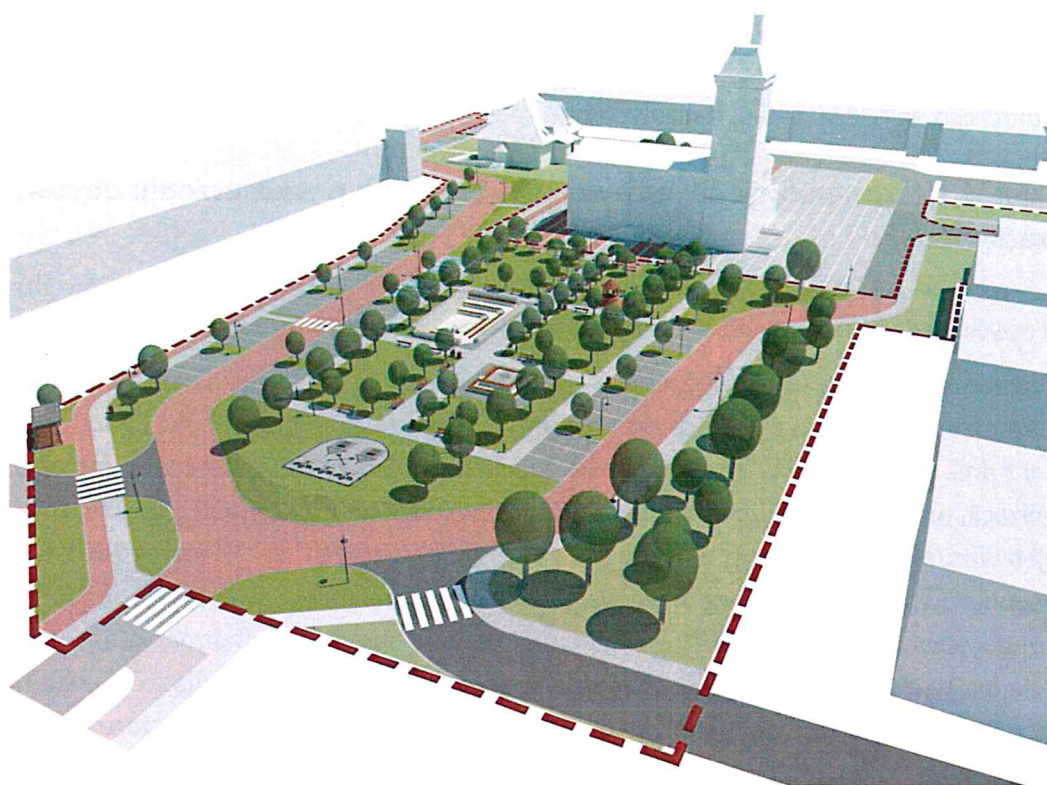
Dla tego terenu opracowano koncepcję zagospodarowania terenu położonego na północ od budynku gorzelni od strony ulic Zamkowej i Tartacznej na dz. o nr 6/55, 6/54, 6/32 w ramach zadania pn. "Rewitalizacja popegeerowskich terenów wokół zabytkowych zabudowań folwarcznych z początku XX wieku wpisanych do rejestru zabytków w Kochcicach". Na terenie objętym opracowaniem zaplanowano w szczególności elementy:

- rabata z herbem Kochanowic (1) - duży ozdobny kwartał/rabata otwierający założenie, którego granice wyznaczają z jednej strony łuk jezdni, z drugiej zaś poprzeczna alejka. Dla podkreślenia tożsamości miejsca na kwartale zostanie umieszczony herb Gminy Kochanowice (widoczny z wieży gorzelni) - np. kompozycja z różnokolorowych stabilizowanych kruszyw i zieleni ozdobnej, niskopiennej. Dla wyeksponowania herbów zakłada się ukształtowanie kwartału jako skarpy. Zabieg ten ma na celu wyeksponowanie herbów od strony budynku Gorzelni i zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom parku od strony jezdni.
- wiata rowerowa (2)
- placyk tarasowy z miejscami siedzącymi (3)
- mini amfiteatr/ scena plenerowa (4) - mała architektura z betonu wykończona drewnem kompozytowym
- studnia/ makieta założenia pałacowo-folwarcznego (5)
- strefa relaksu – siedziska pod parasolem drzew (6)
- zespół skwerów ze zróżnicowaną roślinnością.

Na projektowanym terenie zaplanowano wprowadzenie układu komunikacji drogowej (przebudowa istniejącej drogi wewnętrznej) otaczający cały skwer.

Zdjęcie 2. Projekt zagospodarowania terenu PGR Kochcice wraz z wizualizacją

Źródło: [dokumentacja do ogłoszenia przetargowego na zagospodarowanie terenu po PGR-owskiego](#)

Obszar rewitalizacji obejmuje teren po dawnym PGR Kochcice. Głównym działaniem rewitalizacyjnym powinna być zatem rewitalizacja zabytkowych obiektów po PGR w miejscowości Kochcice w tym zabytkowej ujeżdżalni i gorzelni wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia w celu nadania im nowych funkcji społecznych oraz likwidacji istotnych problemów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizowanym.

Rozdział V. Rekomendacje dla uchwały Rady Gminy o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje rekomendacje dotyczące wprowadzenia lub odstąpienia od wprowadzenia dodatkowych środków ochrony obszaru rewitalizacji przewidzianych w przepisach ustawy o rewitalizacji

Zdefiniowanie podstawowych problemów i podjęcie kroków zmierzających do ich zniwelowania powinno przyczynić się do podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców. Zgodnie z ust. 5 art. 9 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Rada Gminy może ustanowić na obszarze rewitalizacji, prawa pierwokupu na rzecz Gminy wszystkich nieruchomości oraz zakaz wydawania decyzji o warunkach zabudowy, o której mowa w art. 59 ustawy z dn. 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla wszystkich albo określonych w uchwale zmian sposobu zagospodarowania terenu, jeżeli stan zagospodarowania obszaru rewitalizacji oraz stopień jego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wskazują, że nieustanowienie zakazu może doprowadzić do niekorzystnych zmian w zagospodarowaniu obszaru rewitalizacji, które prowadzić będą do pogłębienia niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

W uchwale demitacyjnej zasadne jest wskazanie prawa pierwokupu nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizacji. Instrument ten ma zabezpieczyć możliwość realizacji działań rewitalizacyjnych na tym obszarze określonych w później opracowanym Gminnym Programie Rewitalizacji. W myśl przepisów ustawy o rewitalizacji prawo pierwokupu przysługuje gminie w odniesieniu do wszystkich nieruchomości znajdujących się na wyznaczonym obszarze rewitalizacji bez względu na tytuł do gruntu (własność lub użytkowanie wieczyste), jak również bez względu na rodzaj nieruchomości (zabudowania, niezabudowana, lokalowa).

W uchwale delimitacyjnej nie wprowadza się natomiast zakazu wydawania decyzji o warunkach zabudowy dla wszystkich albo określonych w uchwale rewitalizacyjnej zmian sposobu zagospodarowania terenu wymagających tej decyzji. W związku z tym, że teren obszaru rewitalizacji objęty jest w części miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego nie ma zasadności wprowadzania ograniczania w wydawaniu warunków zabudowy – jakie dają przepisy ustawy o rewitalizacji.

Po podjęciu uchwały Rady Gminy o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, Rada Gminy powinna podjąć uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice do roku 2030 (art. 17 ust. 1 ustawy o rewitalizacji) oraz – po odbyciu konsultacji społecznych i uzgodnieniu projektu z właściwymi podmiotami - uchwałę w sprawie przyjęcia programu rewitalizacji (art. 14 ust. 1, art. 19 i art. 23 ust. 1 ustawy o rewitalizacji). Następnym etapem będzie wystąpienie do Zarządu Województwa z wnioskiem o wpis programu do wykazu programów rewitalizacji woj. śląskiego.

Spis tabel

Tabela 1. Opis zidentyfikowanych jednostek administracyjnych dla gminy Kochanowice wg. danych na 31.12.2022 r.....	10
Tabela 2. Wskaźniki wykorzystane do oceny sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej przestrzenno-funkcjonalno-technicznej w diagnozie delimitacyjnej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Gminie Kochanowice.....	16
Tabela 3. Obwody głosowania w wyborach parlamentarnych w gm. Kochanowice	23
Tabela 4. Analiza uwarunkowań społecznych w Gminie Kochanowice na podstawie wskaźników na podstawie wskaźników specyficznych dla sfery społecznej.....	25
Tabela 5. Analiza uwarunkowań gospodarczych w Gminie Kochanowice na podstawie wskaźników specyficznych dla sfery gospodarczej.....	29
Tabela 6. Analiza uwarunkowań środowiskowych w Gminie Kochanowice na podstawie wskaźników specyficznych dla sfery środowiskowej.....	33
Tabela 7. Klasyfikacja ocen na potrzeby pomiaru poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej	37
Tabela 8. Analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice na podstawie wskaźników specyficznych dla sfery przestrzenno-funkcjonalno-technicznej	39
Tabela 9. Zbiorcza analiza uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice	42
Tabela 10. Prezentacja liczby ludności i powierzchni obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Kochanowice w stosunku do limitów ustawy o rewitalizacji	45
Tabela 11. Syntetyczne dane diagnostyczne dotyczące obszaru rewitalizacji Sołectwo Kochcice	46
Tabela 12. Potencjały i bariery rozwoju obszaru rewitalizacji Kochcice	48

Spis rycin

Rycina 1. Prezentacja sołectw Gminy Kochanowice na tle obszaru gminy	10
Rycina 2. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych w Gminie Kochanowice.....	27
Rycina 3. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk gospodarczych w Gminie Kochanowice	30
Rycina 4. Obszar o obniżonej jakości powietrza (kolor pomarańczowy - żółty).....	31
Rycina 5. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk środowiskowych w Gminie Kochanowice	34
Rycina 6. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice.....	40
Rycina 7. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice.....	43

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Budynki około folwarczne z potencjałem przeznaczenia na obiekty użyteczności publicznej	51
Zdjęcie 2. Projekt zagospodarowania terenu PGR Kochcice wraz z wizualizacją	54